БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 143 (6578)
ИЮЛИИН 21
ВТОРНИК
1953 он

Сэв 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Ургаса хуряалгада жэшээтэ һайнаар бэлэдхэхэ

Энэ жэлдэ республикын колхозуудай полинууд дээрэ һайн тариян эдеэшэжэ байна. Ургасые саг болзор сооно, гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абаха тон шухала зорилго колхозууд, совхозууд, МТС-үүдэй, нютагуудтахи партийна, советскэ организацинуудай урда табигдана.

Парти, правительствын туһаламжын ашаар жэл ерэхэ бүри республикымнай хүдөө ажахы түрүү техникээр зэбсэгжэжэ, түбхын түрүүн, тариянажалай хүндэ хүдэлмэринүүд булта шахуу механизацилагдажа байна. Республикын колхозуудай полинууд дээрэ ажалладаг хүсэтэ машинануудай тоо жэл бүри олошорно. Һүүлэй жэлнүүдтэ «Сталинец—6» гэжэ хүсэтэ тракторнууд, мүн самоходно комбайнууд олоор абтаа. Энээнэй эсэстэ колхозууд, совхозууд болон МТС-үүд мүнөө жэлдэ ургаса хуряалга ба тарияа бэлэдхэлые тон богонихон болзор соо, эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ бүхы арга боломжотой. Республикын түрүү МТС-үүд, колхозууд энэ шухала хүдэлмэридэ һайнаар бэлэдхэжэ байна. Саянтын, Кыренскэ, Суулгын ба бусад зарим МТС-үүд комбайнова паркаяа тарияа хадалгада бэлэн болгоод, бэлэдхэлэй бусад хүдэлмэри хэжэ байна.

Тиигэбэшье, республика дотор тарияа хуряалгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри тон хангалтагүйгөөр ябуулагдана гэжэ онсо тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Мүнөө ургаса хуряалгын ойро болоод байбашье, нилээд олон МТС-үүд комбайнова паркаяа бэлэн болгоодүй байһаар. Ново-Брянска, Кяхтын, Сүхын, Закаменай, Бургалтайн болон бусад олон МТС-үүд комбайнуудай заһабарилгые болошогүйгөөр унжагайруулна. Мүн зерносушилканууд заһагданагүй. Олон аймагуудай колхозууд ургаса хуряалгада ба тарияа тушаалгада оройдоо бэлэдхэнэгүй, жатканууд, тарияа сэбэрлэдэг машинануудые заһабарилнагүй, зерносушилкануудые, тогуудые, тарияа хадагалха складуудые бэлэдхэнэгүй, полевой стануудые заһабарилнагүй. Илангаяа Хэжэнгын, Хоринын, Кударын аймагуудай олон колхозуудта иимэ баримтанууд үзэгдэнэ.

Ургаса хуряалга ба тарияа бэлэдхэлгэ хадаа хүдөө ажахын шухалын шухала кампанинуудай нэгэн юм. Тиимэһээ нютагуудтахи партийна, советскэ органууд, хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй управленинүүд, колхозууд, совхозууд болон МТС-үүд энэ шухала кампаниие эмхитэйгээр үнгэргэхын тулада бүхы хэмжээнүүдые абаха, бэлэдхэлэй бүхы хүдэлмэринүүдые ойрын хэдыхэн үдэрнүүдтэ дүүргэхэ хэмжээ абаха ёһотой. Түбхын түрүүн, тарияа хуряалгын шиидхэхы машина—комбайнова паркые бэлэдхэхын тулада МТС-үүдэй дирекцинүүд яаралтай хэмжээнүүдые абаха, ургаса хуряалгын үедэ хэрэглэгдэхэ горючи ба бусад материалнуудые зөөжэ дүүргэхэ зэргэтэй. Гадна, тарияа хуряалгада ябалсаха тракторна паркые бэлэдхэхэ, комбайнова агрегадуудые кадрнуудаар хангаха, маршрудынь эртээнһээ зохёохо хэрэгтэй. Мүн зерносушилкануудые саг соонь заһабарилха шухала.

Комбайнер болбол тарияа хуряалгада шиидхэхы үүргэ дүүргэдэг байна. Гэбэшье, республикын олон МТС-үүдтэ комбайнернуудые болон бусад механизаторска кадрнуудые бэлэдхэлгэ энэ жэлдэ бүришье муугаар эмхидхэгдэһэн байха юм. Ново-Брянска, Үдын, Курбын, Хамнигадайн МТС-үүд нёдондо кадрнуудаар дутуу дээрэһээ механизмуудые хүсэд ашаглажа шадаагүй байгаа, теэд мүнөөшье жэлдэ тус хүдэлмэрие һайса эмхидхээгүй байха юм.

Зорилго юуб гэхэдэ, комбайнова бүхы агрегадуудые кадрнуудаар гүйсэд хангаха хэрэг болоно. Мүн колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд комбайнова агрегадуудта ябаха хүнүүдые хүсэдөөр томилхо уялгатай.

Колхозуудай правленинүүд мүнөө жэлдэ тарияанай ургасын бүришье эртэ эдеэшэхээ байһые хараадаа абан, тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар ябуулхатаяа хамта ургаса хуряалгада бэлэдхэлые бүри шамдуулха, ойрын үсөөн хоног соо бэлэдхэлэй хүдэлмэри сүм дүүргэхэ уялгатай. Жаткануудай заһабарилга дары дүүргэхэ, тарияа сэбэрлэдэг машинануудые, зерносушилкануудые мүнөө бүри эртээнһээ бэлэдхэхэ шухала.

Тарияа хуряалгын бүри түрүүшын үдэрнүүдһээ гүрэндэ тарияан тушаагдажа эхилхэ байна. Тиимэһээ «Заготзерногой» пунктнууд шэнэ ургасын тарияа тушаан абалгада эрхим һайнаар бэлэдхэхэ уялгатай.

Тарияа хуряалгада ябаһан колхознигууд болон механизаторнуудта ажабайдалай зохихо услови байгуулха хэрэгтэй. Мүнөө колхозууд полевой стануудые бэлэдхэхэ, тэндэ улаан булан, библиотекэ гэхэ мэтые түхеэрэлсэхэ ёһотой. Мүн механизаторнуудай байха тракторна вагончитуудые заһабарилха шухала.

Мүнөө тарияа хуряалга эхилхэ саг ойртожо байна. Тиимэһээ бүхы бэлэдхэлэй хүдэлмэриие ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэхын тулада республикын Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерство, тэрэнэй нютагуудтахи органууд бодото хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

Манай республикын колхознигууд, механизаторнууд тарияа хуряалгые жэшээтэ һайнаар үнгэргэжэ, гүрэнтээ саг болзор соонь тоосохо хүсэл зоригтойгоор ажаллажа байна. Энэ хүсэл эрмэлзэлгые толгойлхо, колхознигууд болон механизаторнуудай дунда социалистическэ мүрысөө зүбөөр ударидаха гээшэ аймагуудай партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай арюун уялга мүн.

БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

Академик Обручевай нэрэмжэтэ Кяхтын хизаар ороноо шэнжэлхэ музейн директорэй орлогшо нүхэр А. Н. Орловае Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Хизаар ороноо шэнжэлэлгын ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин талаар габьяатай байһанайнь түлөө, мүн түрэһөөр 80 наһанайнь ойтой дашарамдуулан, академик Обручевай нэрэмжэтэ Кяхтын хизаар ороноо шэнжэлхэ музейн директорэй орлогшо нүхэр Алевтина Николаевна Орловае Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын Орлогшо М. ЧУВЬЮРОВ.
Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город, Соведүүдэй Байшан.
1953 оной июлиин 18.

Ялтада А. П. Чеховтэ зорюулагдаһан памятник нээгдэбэ

ЯЛТА, (ТАСС). Эндэ Приморско парк соо ородой агууехэ уранзохёолшо А. П. Чеховтэ зорюулагдаһан монументальна памятник мүнөөдэр нээгдэбэ.

Памятнигай нээлгэдэ зорюулагдаһан митинг дээрэ город-курортын ажалшад, Крымэй урда эрьеын эмнэлгэ-аргалалгын газарнуудта амаргшад, Крымдэ концертнүүдые харуулжа байгаа МХАТ-ын бүлэг артистнууд байлсаба.

Памятнигай авторынь—Г. И. Мотовилов.

Митинг дээрэ партиин Ялтинска горкомой секретарь нүхэр Кондратьев, уранзохёолшо Поповкин, СССР-эй арадай артист Грибов гэгшэд үгэ хэлэбэ.

Тэндэ суглараагшад А. П. Чеховэй һамган СССР-эй арадай артистка О. Л. Книппер-Чеховаэй ба уранзохёолшын дүү М. П. Чеховагэй хэлэһэн үгэнүүдые халуунаар угтан шагнаба.

Үбһэеэ һайн шанартайгаар хуряаха

Тэжээл бэлэдхэлэй бригадын амжалта

Кабанскын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой сабшалан дээрэ һүринүүдэй тоо үдэр бүри олошоржо байна.

— Эндэ тэжээл бэлэдхэлэй бригада хүдэлмэрилнэ. Тэжээл бэлэдхэлгэ дээрэ тус бригада һайн үри дүн харуулаа, — гэжэ энэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр К. А. Черников хөөрэнэ. Энэ жэлдэ колхозой томодхогдохотой хамта тэжээл бэлэдхэлэй бригада бэхижүүлэгдэжэ, 25 хүнүүдтэй болоо. Мүнөө эдэнэр бултадаа эрхимээр ажаллана. Энэ бригадын участогта 4 сенокосилканууд, 3 тармуурнууд ябана.

Үбһэндэ орохоһоо бүри урид энэ бригадын бригадир нүхэр С. И. Алферов үбһэ хуряалгын машина, зэмсэгүүдые бэлэдхэлгэдэ ехэ анхарал хандуулһан байна. Бригадын гэшүүдэй суглаан дээрэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэб амжалтатайгаар дүүргэхэ хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаһан байха юм. Иигэжэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри саг соонь дүүргээд, энэ бригада аймаг соогоо түрүүлэн үбһэ сабшалгые эхилээ һэн. Энэ хүдэлмэриин түрүүшын үдэрһөө эхилээд, бүхы хүсэеэ эршэдхэн үбһэ сабшалгада табиһан, бригадын гэшүүн бүхэн үдэрэйнгөө нормо дүүргэжэ эхилһэн байна. Сенокосилкын залуу машинистнууд К. Н. Рыков ба В. Г. Грибанов гэгшэд хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхэһэнэй ашаар үдэр бүриингөө нормо үлүүлэн дүүргэнэ. Эдэнэр бүхы хүсэ шадалаа ажалдаа үгэдэг, забһарлалгын үедэ сенокосилкануудаа һайтар хаража үзэжэ, һаадгүйгөөр ябуулдаг байна.

Колхозник Я. П. Егоровто үбһэ һүрилхэ харюусалгата даабари бригадань үгөө юм. Ажалдаа оролдосотойгоор хандажа, нүхэр Егоров олон жэлэйнгээ дүй дүршэл хэрэглэн хүдэлмэрилнэ. Сабшагдаһан газарай үбһэ хаража байгаад, саг соонь һүрилжэ абадаг. Тиимэһээ үбһэн сэбэрээр, һайнаар абтана бшуу. Колхозник В. Ф. Власовтай хамта ажаллаха зуураа Яков Петрович Егоров ажалай һайн үрэ дүн харуулна, үдэрэйнгөө нормо 120—125 процент дүүргэнэ.

Бороотой хуратай, бүрхэг харалган үдэрнүүдтэшье энэ бригадынхидые ажал хүдэлмэри дээрэнь харахат. Бороотой үдэрнүүдтэ бригадын гэшүүд бултадаа үбһэ сабшадаг юм. Энэ бригадада хүдэлмэриин һүүлээр үдэр соо хэһэн ажалай дүн гаргагдадаг байна.

И. Федоров.

Сабшалан дээрэһээ мэдээсэлнүүд

КУРУМКАН. Үбһэ хуряалга дээрэ үргэнөөр дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ Хрущёвой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин тарияанажалай ба тэжээл бэлэдхэлэй бригаданууд эрхим үрэ дүнгүүдые туйлажа байна. Тус артель 3000 центнер үбһэ сомоһон ба 1500 центнер набшаһата тэжээл бэлэдхэһэн байха юм.

Молотовой нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд 5 мянга шахуу центнер үбһэ һүрилөө, мүн нилээд ехэ набшаһата тэжээл бэлэдхэһэн байна.

* * *

КЯХТА. Эндэхи колхознигууд ба механизаторнууд иволгынхидай ба мухаршэбэрэйхидэй хандалгые халуунаар дэмжэжэ, нииты адуу малда элбэг ехэ тэжээл бэлэдхэхын түлөө мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн хүдэлмэрилжэ байна.

Кяхтын машинно-тракторна станциин самоходно сенокосилкын машинист Иннокентий Сукнев мүрысөөндэ оролсожо, «Большевик» колхозой 1500 гектар сабшалан һайн шанартайгаар сабшаха гэһэн уялга абаһан байгаа. Нүхэр Сукнев үбһэ хуряалгын түрүүшын үдэрһөө нормоёо ходо үлүүлэн дүүргэжэ, ажалай эрхим жэшээ харуулна.

Машинистнуудай оролдолго

МУХАРШЭБЭР, **(телефоноор абтаба).** «Улаан-Шулуутай» колхозой колхознигууд үбһэ хуряалга дээрэ эмхитэй һайнаар хүдэлмэрилжэ байна. Тэдэнэр хүршэ болохо «Победа» колхозойнгоо гэшүүдэй ба Иволгын механизаторнуудай хандалгада харюу болгон, үбһэеэ түргэнөөр, һайн шанартайгаар хуряахын түлөө мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлээ.

Морин сенокосилкын машинист Базар Будажапов энэ мүрысөөндэ оролсохо зуураа сезон соогоо 200 гектар үбһэ сабшаха уялга абаһан байна. Тиин энэ машинист үбһэндэ гараһанһаа хойшо үдэрэй 6—6,5 гектар үбһэ һайн шанартайгаар сабшана. Мүн машинистнууд Цыжидма Цыренова, Насык Дамдинов, Рыгзыма Эрдынеева болон бусад ажалай үндэр бүтээсэ туйлана.

И. Тимошина.

„Матвей" арал дээрэ...

— Үглөөдэр эртээнһээ соможо эхилхэбди. Тиимэһээ сомолгошодые, хүүгэдые хахад үдэрһөө хойшо урда бэе гаргажа эхилхэ, үглөөдэртөө бухал табиха хэрэгтэй. Энээн тухай лодкошон Пурбэ Гумпыловта дуулгаха байна, —гээд тарияанажалай бригадын бригадир Эрдэни Лумбунцыренов яаралгайгаар гэшхэлһээр колхозой контороһоо гараба. Хойноһоонь: —Мүнөөдэртөө «Матвей» арал дээрээ гаража, хүсэд хүрэхэ майхануудые татаха болоолта даа, — гэжэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ Доржо Доржиевич Банзаров бригадиртаа һануулна.

Правлениин түрүүлэгшэ бригадир хоёрой богонихон хөөрэлдөөнэй һүүлээр колхозой түрүүлэгшын кабинедтэ нарин үндэр бэетэй, шүрбэгэрхэн һахалтай, 50 хүрэжэ ябаһан наһанай хүн орожо ерээд:—Манай бригада үбһэ хуряалгада тарияанажалай бригадаһаа амяараа хүдэлмэрилхэ. «Матвей» аралые зүүн урдахи буланһаань эхилээд, соможо эхилхэмнай, — гэбэ.

— Зүб, зүб. Хоёр бригада сугтаа хүдэлмэрилжэ яабашье болохогүй. Абаһан уялганууднай уялгаараа үлэхэ ёһотой. Тиимэһээ үдэр бүриин хүдэлмэриин дүнгүүд показателиин доска дээрэ харуулагдажа байха. Тиихын тула, Намсарай Тыкшеевич, тэжээл бэлэдхэлэйнгээ бригадын гэшүүдтэ ойлгуулха байна, — гэжэ түрүүлэгшэ тэжээл бэлэдхэлэй бригадын бригадир нүхэр Н. Тыкшеевтэй хөөрэлдэнэ.

Энэ үдэр Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозойхид үбһэ хуряалгадаа бэлэдхэжэ дүүргэбэ. Тэжээл бэлэдхэлэй, тарияанажалай бригадануудай гэшүүд үдэшэндөө Сүхэ мүрэнэй «Матвей» гэжэ аралай сабшаланда гаража, үглөөдэрэйнгөө халуун ажалда бэлэдхэнэ.

Үглөөгүүр эртэ тарияанажалай бригадын повар Бата-Сүхэ Батомункуева үбһэшэдые һэреэбэ.

Ута сагаан майхан соо унтажа хэбтэһэн хүнүүд бодожо, түргөөр хубсалнад. Үглөөнэй сайлалга уданшьегүй дүүрэжэ, асашад, тармууршад, бухал оруулагшад бултадаа өөр-өөрынгөө хүдэлмэриин зэмсэгүүдые барижа, ажалдаа гарана. Тэдэнэй хажуугаар бухал шэрэгшэ хүбүүд моридуудайнгаа һүүл-һамбайе уяжархёод, дорюун хүхюутэйгээр урда, хойно оролдон гүйлгэлдэнэд.

— Коля, энээгүүр ябуул. Эндэ байлга. Сергей, энэ бухалай баруун тээгүүр ябуулаад, эндэхэнэ байлга, — гэлдэһээр сомоошод Гончик, Дарима Тунглаковтан, Пурбэ Гумпылов, Цыбжит Бунеева гэгшэд түрүүшын сомоогой һуури табиба.

Бухал оруулагшад ба табигшад шамбай түргөөр ажаллан, дуу дуулалдана. Сагаан пуладуудаар толгойгоо уяһан асашад өөһэд хоорондоо бэе бэеэ шоглолсожо байгаад, уданшьегүй ута сомоогоо үндылгэжэ эхилнэ. Үндэр томо бэетэй Цыбжит асашан томо гэгшын асаар үбһэ үргэжэ, сомоодоо табиха зуураа: —Гончик, сомоогой набтархан байхада хоёр асашын зэргэ хүдэлмэрилхэш, үндэр болоходонь, би шиний түлөө асалалсахаб. Тиимэһээ бишни яаралгүйхэн хүдэлмэрилжэ байһууб, — гэжэ шоглон хэлэнэ.

Иигэжэ, тарияанажалай энэ бригадын гэшүүд түрүүшынгээ ехэ сомоое үдэрэй хахад болоодүйдэ соможо дүүргэбэ.

Тарияанажалай энэ бригадаһаа тээ зүүн урдань Намсарай Тыкшеевэй хүтэлбэрилдэг тэжээл бэлэдхэлэй бригада хүдэлмэрилнэ. Энэ бригадынхид мүн лэ хүхюутэй баяртайнууд һүрилжэ байгаа һэн. Бригадын гэшүүд Буда Ранжуров (мэдээжэ революционер Цыремпил Ранжуровай түрэһэн хүбүүн), Даба Ринчинов гэгшэд дүүрэхэеэ байһан сомоогоо һахай һалаг нюруулна. Бухал табигшад, залуу басаган Мария Тыкшеева, Гарма Цыдыптарова гэгшэд: — Гэрэй һууриин шэнээн бишыхан газарһаа хоёр бухал гарана. Ятараа ургаа ногоон гээшэб, — гэжэ хоорондоо баяртайгаар хөөрэлдэнэ.

Үнэхөөрөөшье энэ бригадын гэшүүдэй хүсэ шадалаа гарган хэһэн луговодческо хүдэлмэри миил хосороогүй, гектар бүриин 50 центнер шахуу үбһэн хуряагдана.

Иигэжэ, тус колхозой хоёр бригаданууд түрүүшынгээ үдэр 100—100 центнерэй 4 сомоо бодхоогоо.

Энэ колхозой үбһэшэдэй үдэрэйнгээ хүдэлмэриие дүүргэхэлээр политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ обществын гэшүүн нүхэр Н. Рыбко ерэжэ, орон соо ба хилын саана боложо байһан һонинууд тухай колхознигуудта лекци уншаба. Һүүлээрнь аймагай кинофикациин таһагай кинопередвижкэ ерэжэ, «Москвада хабар» гэжэ уранһайханай кинофильм колхознигуудта харуулаа.

Мүнөө Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо үбһэ хуряалга түлэг дундаа ябуулагдажа байна. Тус колхоз аймаг соогоо түрүүлэн хуряалгые эхилһэн байгаа. Сабшалга, тармалга ба сомолгын хоорондо забһар гаргагданагүй. Хажууршад Ханда Бадмаева, Х. Ранжуров, морин сенокосилкын машинист Дарима Тунглакова ба бусад үдэрэйнгөө даалгабаринуудые 150 процент хүрэтэр дүүргэнэд.

Б. Дымбрылов, манай корреспондент.

В. В. Маяковскиин түрэһөөр 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай заседани болобо

Советскэ арад өөрынгөө агууехэ хүбүүн, манай саг үеын эрхим, бэлигтэ ехэ поэт В. В. Маяковскиие хүндэлжэ байна. Поэдэй 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай заседани июлиин 18-да Москвада болобо. Хорин табан жэлэй урда тээ «һайн!» гэжэ өөрынгөө алдарта поэмэ В. В. Маяковскиин уншаһан Союзуудай Байшангай Колонно зал соо хоёр мянган москвагайхид суглараба. Тэдэнэй дунда — үйлэдбэриин новаторнууд, уранзохёолшод, наукын ба искусствын ажал-ябуулагшад бии. Зал дотор столицын айлшад — союзна республикануудай уранзохёолшодой түлөөлэгшэд, хилын саанахи оронуудай олон уранзохёолшод хабаадалсаа.

Ургамал сэсэгүүдээр шэмэглэгдэһэн поэдэй портрет сценэ дээрэ харагдана. Сценын хоёр хажууда 1893—1953 гэһэн тоонууд бэшэгдэнхэй.

СССР-эй советскэ уранзохёолшодой Союзай генеральна секретариин орлогшо К. Симонов вечер нээбэ.

В. В. Маяковскиин ажабайдал ба творчество тухай элидхэлые филологическа наукануудай доктор, профессор В. Перцов хэбэ.

М. Луконин, О. Берггольц, национальна литературын түлөөлэгшэд А. Пидсуха (Украина), А. Кулешов (Белорусси), С. Чиковани (Грузи), Т. Тильвитис (Литва), С. Вургун (Азербайджан), Г. Гулям (Узбекистан), Р. Гамзатов (Дагестан), М. Турсун-Заде (Таджикистан), К. Сейтлиев (Туркмени), А. Безыменский, С. Кирсанов, Н. Доризо гэгшэд үгэ хэлэбэ. В. В. Маяковскиин дүлэтэ шүлэгүүд СССР-эй арадуудай олон янзын хэлэнүүд дээрэ уншагдаа.

Союзна республикануудай уранзохёолшод өөрынгөө бүхы творчествоор арадтаа, Эхэ орондоо, партидаа үнэн сэхээр алба хэһэн, эрхим бэлигтэ поэт тухай сэдьхэл хүдэлгэмэ үгэ хэлэбэд. Тэдэнэр В. В. Маяковскидо зорюулагдаһан шүлэгүүдые уншаа.

Хилын саанахи айлшад — литераторнууд Эми Сяо (Хитад), В. Бределя (Германска Демократическа республика), Д. Джерманетто (Итали), С. Королева (Болгари) гэгшэдые суглараагшад халуунаар угтаба. Тэдэнэй хэлэһэн үгэнүүд хилын саанахи оронуудай прогрессивнэ олон уранзохёолшодой творчестводо ехэ нүлөө үзүүлһэн В. В. Маяковскидо шаглан дурладаг байһанииень мэдүүлбэ. Маяковскиин нэрэ ажалша олониитын дунда ехэ хүндэтэй юм.

Вечертэ хабаадагшад хадаа вечертэ хабаадажа шадаагүй В. В. Маяковскиин эжы — Александра Алексеевнадэ амаршалгын ба гүн гүнзэгы хүндэлэлэй үгэнүүдтэй телеграмма эльгээбэ.

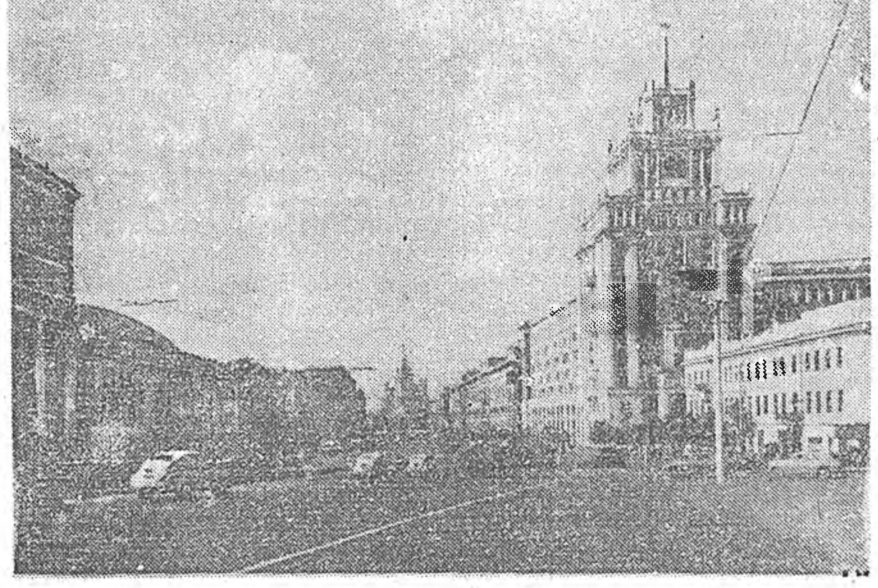
Вечер хадаа Советскэ Союзай бүхы литературануудай нэгэдэлэй ба хани барисаанай, прогрессивнэ демократическа бүхы хүсэнүүдэй хани барисаанай ба нэгэдэлэй, өөһэдынгөө орон бүхэндэ түрэл арадтаа алба хэхэ, бүхы хүн түрэлтэндэ алба хэхэ ябадалда гуурһаяа зорюулһан уранзохёолшод болон поэдүүдэй хани барисаанай демонстраци болоо гэжэ К. Симонов үгынгөө түгэсхэлдэ хэлэбэ.

Баярай заседанида хабаадагшадта концерт харуулагдаба.

* * *

В. В. Маяковскиин түрэһөөр 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан вечернүүд Ленинградта, Киевтэ, Таллинда, Ашхабадта ба ороной бусад городуудта болоо.

(ТАСС).

Москва. Маяковскиин нэрэмжэтэ талмай дээрэ.

ТАСС-эй фотохроника.

ПАРТИ, ПРАВИТЕЛЬСТВО БА СОВЕТСКЭ АРАДАЙ ЭБДЭРШЭГҮЙ НЭГЭДЭЛ

Партияа тойрон улам нигтаар жагсахабди

(Партийна эдэбхитэдэй хабаадалгатайгаар болоhон КПСС-эй Пригороднэ райкомой пленумhээ)

Империализмын алба хэгшэ Бериябын хорото муухай хэрэгүүдтэ Улан-Удэ городой Пригороднэ районой коммунистнууд тон ехээр зэбүүрхэн харюусаба.

Партийна эдэбхитэдэй хабаадалгатайгаар КПСС-эй Пригороднэ райкомой пленум hаяхан болоо. КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй дүнгүүд тухай партиин райкомой секретарь нүхэр **Манжихановай** элидхэлые пленумдэ хабаадагшад ехэ анхаралтайгаар шагнаа.

Пленумдэ хабаадаhан 500 үлүүтэй хүнүүд районно партийна организациин дура зоригые нэгэн hаналаар мэдүүлэн, КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленумэй шиидхэбэрие халуунаар hайшааба. Пленум дээрэ хэлэгдэhэн үгэ бүхэн өөрынгөө Коммунистическэ партида арад зоной хизаарлашагүй үнэн сэхэ байhание. КПСС-эй Центральна Комитедые тойрон манай партиин нигтаар жагсанги байhые эли тодоор харуулба. Тэрэшэлэн эндэ хэлэгдэhэн үгэнүүд империализмын хүлhэншэдэй хорото hанаашалгануудта харюу болгон, коммунистическэ байгуулалтын асари ехэ түсэбүүдые хэрэг дээрэ бэелүүлхын түлөө районой ажалшадай бүхы хүсэеэ бүримүhэн элсүүлхэ байhые гэршэлбэ.

— Үдын модо урадхуулгын конторын коммунистнууд, бүхы коллектив, — гэжэ конторын партийна эхин организациин секретарь нүхэр **Халтурин** мэдүүлбэ, — буржуазна хорото этэгээд, Эхэ орондоо урбагша, советскэ арадай муухай дайсан Бериябын гэмтэ хэрэгые усадхан зайсуулха талаар КПСС-эй Центральна Комитедэй xaha саг соонь абаhан хэмжээнүүдые үгаа ехэ hайшаалтайгаар угтаа. Империализмын hанаашалгануудта, тэрэнэй хүлhэншэдэй хорото hэдэлгэнүүдтэ харюу болгон, бидэнэр Коммунистическэ парти ба Советскэ правительствые тойрон улам нигтаар жагсахабди.

Районой интеллигенциин hанал бодолые мэдүүлхэ зуураа, № 20 hургуулиин директор нүхэр **Матвеев** нигэжэ хэлэбэ:

— Парти ба арадай хорото дайсан Бериябын нэрые бүхы советскэ интеллигенци хизаарлашагүй ехэ зэбүүрхэлтэйгээр нэрлэнэ. Тэрэнэй хорото муухай hанаашалгануудые үүр сухалаа хүрэн тэмдэглэхэ зуураа, бидэнэр революционно hэрэмжээ бүри дээшэлүүлэн, империализмын хүлhэншэдэй hэдэлгэнүүдые саашадаашье буруутуулхабди.

Колхозой түрүүлэгшэнэрые бэлэдхэхэ республиканска hургуулиин директор нүхэр **Дулганов** үгэ хэлэхэдээ хүдөө ажахын хүгжэлтэдэ Бериябын ямар ехэ хоро хүргэhэн тухай тогтоhон байна.

Хорото дайсан, Эхэ орондоо урбагша Берия, — гэжэ тэрэ үргэлжэлүүлбэ, — элдэб мэхэ гохонуудые хэрэглэн, манай социалистическэ хүдөө ажахые hулаpуулха, колхозно таряашадай зохёон байгуулхы амгалан ажалда haaд тойбо татаха гэжэ hэдэhэн байба. Гэбэшье, партиин Центральна Комитедэй hэрэмжэ ехэтэй байhан дээрэhээ дайсанай hанаашалганууд xaha саг соогоо зайсуулан усадхагдаа.

Комсомолецууд ба залуушуулай зүгhөө ВЛКСМ-эй райкомой секретарь нүхэр **Медведев** үгэ хэлээ.

— Манай ороной эдир залуу хүбүүд, басагад, — гэжэ тэрэ хэлэбэ, — хорото дайсан, империализмын хүлhэншэ Берияе шоо шобто харан зэбүүрхэнэ. Урбагша Бериябын ябуулгануудта харюу болгон районой комсомолецууд ба залуушуул партиин Центральна Комитедые тойрон улам нигтаар жагсаха.

Пленум дээрэ Улан-Удын мяха-консервын комбинадай директор нүхэр **Сарбаев**, сэмбын фабрикын, мяха-консервын комбинадай, модоной заводой партийна организацинуудай секретарьнууд нүхэд **Федоренко, Сущиков, Малышев** болон бусад үгэ хэлэхэ зуураа, дайсанай хорото ябуулгануудта өөhэдынгөө зэбүүрхэлые мэдүүлээ. Тиихэ зуураа, партийна эхин организацинуудые партиин райком hулаар хүтэлбэрилнэ гэжэ хурсаар шүүмжэлhэн байна. КПСС-эй райком кадрнуудые шэлэн олохо ба хүмүүжүүлхэ, шиидхэбэринүүдэй гүйсэдхэлые хинан шалгаха хүдэлмэри үшөө hулаар ябуулна. Райком хадаа али олон шиидхэбэринүүдые зохёожо, ехэнхи сагаа хаяад, тэдэнэйнгээ гүйсэдхэлые эмхидхэдэггүй, хинан шалгадаггүй байна. Тиимэhээ олон шиидхэбэринүүдынь дүүргэлтэ болонгүй үлэдэг. Райкомой секретарь нүхэр Воронцова бюрогой гэшүүдтэй зүбшэнгүйгөөр кадрнуудые шэлэн дэбжүүлдэг заншалтай.

Коллегиальнаар хүтэлбэрилхэ принципые партиин райкомой hулаар бэелүүлдэг, идеологическа хүдэлмэри hайжаруулха хэрэгтэнь партийна эхин организацинуудта дутамагаар туhалдаг тухай пленум дээрэ тэмдэглэгдээ.

Ажалшадай эрилтэнүүдые хангаха хэрэгтэ райсоведэй гүйсэдкомой анхаралаа багаар табидаг тухай пленум дээрэ хурса шүүмжэлэл хэгдэhэн байна.

Бериябын антипартийна, гүрэндэ харша ябуулганууд тухай КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй шиидхэбэрие hайшааhан, партиин Центральна Комитедые тойрон, районно партийна организациин улам нигтаар жагсаха байhые найдуулhан тогтоол пленум баталан абаа.

hэрэмжээ бүри дээшэлүүлээ

hаяхан Улан-Удэ станциин деногой машинистнууд, кочегарнууд, токарьнууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад транспортнигуудай зунай кинотеатр соо олоороо сугларжа, хамтын суглаа үнгэргэбэ.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Пленумэй шиидхэбэри тухай КПСС-эй обкомой промышленно-транспортна таhагые даагша нүхэр Чепаринай хэhэн мэдээсэлые тэдэнэр ехэ анхаралтайгаар шагнаа.

Суглаан дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, СССР-эй Верховно Соведэй депутат нүхэр Ягодин нигэжэ мэдүүлбэ:

—Арадай дайсан Берия болбол манай коммунизмын замаар урагшаа дабшалтые зогсоохо гэhэн хүсэлэнтэй байгаа. Теэд энэ муухай хоротоной хүсэлынь буруу hүрөө, саашадаашье иимэ хүсэлэнгүүд буруу hүрэхэ. Улан-Удын түмэрзамшад партиин XIX съездээр табигдаhан зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлэн эмхидхэхэ.

Вагонно цехын слесарь комсомолец нүхэр Николаев үгэ абаад, нигэжэ хэлээ:

—Империализмын агент Бериябын хорото муухай аашанууд элишэлэгдээ. Бидэнэр КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй шиидхэбэрие нэгэн hаналаар hайшаанабди. Манай Эхэ оронной интересүүдтэ урбагша Берияе шэрүүн шангаар хэhээхые эринэбди. Манай коллективэй гэшүүн бүхэн Бериябын хэрэгhээ политическэ hургаал абаха ба революционно hэрэмжээ улам дээшэлүүлхэ зэргэтэй. Советскэ олонациональна арадай нэгэдэлые эбдэжэ хэншье шадаагүй, хэзээдэшье шадахагүй.

Удаань паровозно депогой бригадир нүхэр Воронков, паровозой машинист нүхэр Асташков ба бусад үгэ хэлэхэ зуураа, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй саг соонь абаhан эрид шанга хэмжээнүүдые hайшаан, Бериябын харата муухай ябуулганууд тухай дураа гутажа, зэбүүрхэжэ байhанаа мэдүүлнэ. Суглаанда хабаадагшад Коммунистическэ партиин ЦК-гэй Пленумэй шиидхэбэрие hайшааhан резолюци абаа.

ИВОЛГЫН АИМАГТА

ДААЛГАБАРЯА ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭНЭ

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой сабшалан дээрэ үбhэ хуряалгын хүдэлмэри hайнаар ябуулагдажа байна. Ц. Дабаевай хүтэлбэрилдэг үбhэ сабшалгын тракторна агрегат үдэрэйнгөө даалгабарие ходо доо үлүүлэн дүүргэнэ. Эрхим машинистнууд Ш. Гармажапов, Е. Дабаева, Н. Сындеев гэгшэд үдэр бүхэндэ 20—30 гектар сабшана. Мүн морин сенокосилкын машинистнууд В. Доржиев, Х.-Ж. Будажапова гэгшэд үдэр соо 4 га сабшахын орондо 4,5 га hайн шанартайгаар сабшана. 60 наhатай Б. Цыденжапов гар хажуураар үбhэ сабшаха зуураа, үдэрэйнгөө даалгабарие 130 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

АГИТБРИГАДА ГАРАБА

Үбhэ хуряалга дээрэ хүдэлмэрилжэ байhан колхозникуудые культурно-гэгээрэлэй талаар хангахын тулада аймагай Культурын байшангай эмхидхэhэн агитбригада колхозуудаар гараад ябажа байна. Тэрэ бригада «Коммунизм», XVII партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудай үбhэ хуряалгын бригадануудай хүдэлмэришэдтэ концертнүүдые харуулаа, элдэб темэнүүд дээрэ элидхэл, лекцинүүдые уншаа, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө. Тэдэнэр мүнөө Сталинай, Маленковой нэрэмжэтэ колхозуудта гараа.

ДОЛООН ЖЭЛЭЙ hУРГУУЛИ НЭЭГДЭХЭНЬ

«Коммунизм» гэжэ томодхогдоhон колхозой центрэтэ 1953—1954 оной hуралсалай жэлдэ долоон жэлэй hургуули нээгдэхээр хараалагдаhан байгаа. Мүнөө hургуулиин байрлаха гэрнүүдые колхозникууд зөөжэ, 3—4 хоногой туршада барилгын хүдэлмэрие дүүргэбэ. Колхозникуудай үхибүүд энэ жэлдэ hаруул, сэбэр hургуулида hураха арга боломжотой болоо.

АГИТАТОРНУУДАЙ КУСТОВОЙ СЕМИНАР

КПСС-эй Иволгын айком Оронгын, Саянтын, Иволгын, Гильбэриин сомоной Сэведүүдэй агитаторнуудай кустовой семинар hаяхан үнгэргэбэ. Семинарта 100 шахуу агитаторнууд хабаадалсаhан байха юм. Агитаторнууд «Уласхоорондын байдал», «Ниитын адуу малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулха» гэhэн темэнүүдээр лекци болон элидхэлнүүдые шагнаа.

Б. Сотнич.

Советско-турецкэ харилсаанууд тушаа

Энэ оной майн 30-да СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов Турецкэ Республикын посол господин Хозарта доро дурсагдаhан удхатай мэдүүлгэ хэбэ:

«Советскэ Правительство халаа СССР-тэй хүршэ байдаг гүрэнүүдтэй харилсаанууд тухай асуудалнуудые hүүлэй үедэ хаража үзэхэ зуураа, бусад асуудалнуудтай хамта, мүн советско-турецкэ харилсаанууд тушаа анхаралаа хандуулhан байна.

1925 оной советско-турецкэ договорой болзорой дүүрэhэнтэй дашарамдуулан, советско-турецкэ харилсаануудые гуримшуулха тухай асуудал хоёр гүрэнүүдэй түлөөлэгшэнэрэй тусхай хөөрэлдөөнүүд дээрэ хэдэн жэлэй саада тээ хэлсэгдэhэниинь мэдээжэ Армянска ССР-эй ба Грузинска ССР-эй Турцида хэдэг зарим территориальна эрилтэнүүд, тэрэшэлэн Хара далайн хоолойнуудhаа СССР-эй амгалан байдалда тохёолдожо болохо аюулые зайсуулха тухай Советскэ Правительствын hанамжанууд эдэ хэлсээнүүд дээрэ табигдадаг байгаа. Энэ хадаа Турциин правительствын ба олониитын түлөөлэгшэдэй зүгhөө дурагүйтэнгэер хүлеэгдэhэн, тиимэhээ советско-турецкэ харилсаануудта нилээд нүлөөлhэн байна.

Хүршэ ёhоной харилсаатай байха ба эб найрамдалые болон аюулгүй байдалые бэхижүүлхэ зорилгоор Армениин ба Грузиин правительствонууд Турцида хэдэг территориальна эрилтэнүүдээ болюулха гэжэ тоолобо. Уhанай хоолойнууд тухай асуудал тушаа хэлэхэ болоо haa, Советскэ Правительство энэ асуудалаар өөрынгөө урдын хараа бодолые дахин хаража үзөө. СССР-тэ, мүн Турцида хоюуландань таарамжатай условинуудаар СССР-эй аюулгүй байдалые хо... лойнуудай талаhаа хангаха ар... тай гэжэ тоолоно.

Тиимэhээ Советскэ Союз Тур... да ямаршье территориальна эри... тэнүүдгүй гэжэ Советскэ Прав... тельство мэдүүлнэ.

Энэ оной июлиин 18-да туреш... посол господин Хозар СССР-эй Г... даадын Хэрэгүүдэй Министр В. ... Молотовто орожо, Турецкэ Прав... тельствын нэрэhээ доро дурсаг... han мэдүүлгэ хэбэ:

Турциин Москвадахи Посол... Советскэ Социалистическэ Респу... ликанuудай Союзай Гадаадын Х... рэгүүдэй Министр дээдэ түрэл... господин Молотовой 1953 он... майн 30-да уншажа үгэhэн ба да... жуулhан мэдүүлгын тексттэй Т... рецкэ Республикын Правительст... танилсаба. Тэрээн соонь нигэжэ х... лэгдэнэ. (Саашаа Советскэ Прав... тельствын дээрэ хэлэгдэhэн мэдүү... гын текст бүрин дурсагдана... Улаань Турциин правительствы... мэдүүлгэ соо нигэжэ хэлэгдэнэ:

«Турцида СССР ямаршье терр... ториальна эрилтэнүүдгүй гэжэ ... носхоhон Советскэ Социалистичес... Республиканuудай Союзай Прав... тельствын мэдүүлгые Турецкэ Ре... публикын Правительство hайшаа... тайгаар хүлеэн абаба.

Хүршэ ёhоной харилсаатай бай... ха, эб найрамдалые ба аюулгү... байдалые бэхижүүлхэ тухай ... мэдүүлгэ соо хэлэгдэhэн ушар Ту... циин хододоо гаргажа байhан ... саашадаашье гаргаха байhан оро... долготой бүрин зохилдоно.

Хара далайн хоолойнууд туха... асуудал Советскэ Правительство... шье мэдээжэ байhан Монтрел... Конвенциин үндэhөөр гуримшу... лагдаха байhые энээнтэй дашара... дуулан онсо тэмдэглэхэ шуха... гэжэ Республикын Правительст... тоолоно».

Советско-датска худалдаа наймаанай харилсаанууд тушаа

КОПЕНГАГЕН, июлиин 17. (ТАСС). Советско-датска хэлсээнүүдэй амжалтатайгаар дүүрэhэнэй эсэстэ, 1953 оной июлиин 1-hээ 1954 оной июниин 30 хүрэтэр СССР ба Дани хоёрой хоорондо эд бараа андалдаха тухай Протокол Копенгагенда июлиин 17-до баталагдаба.

Урда жэлнүүдтэ орходоо эд бараа андалдан абалсалгые горьтойгоор үргэдхэхэ ябадал Протоколоор хараалагдаа.

СССР-эй ба Даниин хоорондо андалдан абалсахаар Протоколоор тогтоогдоhон эд бараанай списогүүд соо советско-датска худалдаа наймаанда заншал болоhон зүй... нүүд оролсоно. Советскэ Союзhа... Данида шэниисэ, жмых, модо... үтэгжүүлгэнүүд, шэрэм ба буса... товарнууд, Даниhаа СССР-тэ ... гаан тоhон, гахайн мяхан, ляр... сельд болон бусад товарнууд эл... гээгдэхэ байна. Тэрээнhээ гад... Дани хадаа Советскэ Союзда ре... рижераторна судна нуудые бүтээ... үгэхэ ба советскэ суднануудые з... hабарилха байна.

Протоколдо: советскэ талаhа... Данидахи СССР-эй Торгпред И. ... Степанов, Даниин талаhaa Дани... МИД-эй түлөөлэгшэ Эггерт га... табяа.

КПСС-эй УСТАВ—ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛАЙ ҮНДЭhЭН ХУУЛИ МҮН

☆

Г. ШАБАЕВ, түүхын наукануудай кандидат.

☆☆

Программа, тактическа ба эмхидхэлэй принципүүдэйнгээ нэгэн адли зорилготой байдаг ушарhаа манай парти тон хүсэтэй юм. Парти болбол олониитэтэй холбоо барисаагаа үргэдхэжэ ба бэхижүүлжэ, булад мэтэ бата хатуу, централизованно эмхидхэл хангажа, эмхидхэлэйнгээ хүдэлмэрие hайнаар ябуулжа, революционно политикоёо бэелүүлдэг юм.

Советскэ Союзай Коммунистическэ парти идейно-теоретическэшье, мүн эмхидхэлэйшье асуудалнуудаар творческо марксизмын үндэhэ hуурие баримталдаг. Ленинско-сталинска эмхидхэлэй принципүүдhээ үндэhэ баримталан, манай парти хадаа хүдэлмэриингөө эмхидхэлэй формонуудые саг үргэлжэ наринжуулан hайжаруулна, ажал-ябуулгынгаа бодото байдалда, партиин үмэнэ табигдаhан политическэ шэнэ зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ тэдэниие гүйсэд таарамжатай болгоно. Гэхэ зуура, парти хадаа политическэ зорилгонуудай хэмжээндэ хүрэтэр эмхидхэлэйнгээ хүдэлмэрие үргэхэ гэhэн зорилго урдаа табина.

Коммунистическэ байгуулалтын асари ехэ зорилгонуудые шиидхэхын тулада партиин хүтэлбэрилхы үүргые саашадань дээшэлүүлхэ, тэрэнэй зэргэнүүдые бэхижүүлхэ ба нигтаар жагсааха, ажалшадай дундахи эмхидхэлэй болон хүмүүжүүлгын хүдэлмэрие hайжаруулха шухала. Мүнөө социализмhаа коммунизмда дамжан орохо хэрэгые бэелүүлхэ, обществын материальна ба культурна хэмжээе таhалгаряагүйгөөр дээшэлүүлхэ, интернационализмын ба бүхы оронуудай ажалшадтай ахадүүгэй холбоо барисаа байгуулха үзэл сурталаар обществын бүхы гэшүүдые хүмүүжүүлхэ, дайсадай агрессивнэ ябуулгануудhаа эдэбхитэйгээр бэеэ хамгаалха; советскэ Эхэ оронойнгоо шадабарие бүхы хэмжээгээр бэхижүүлхэ гэhэн гол зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ Коммунистическэ партиин ажал-ябуулгань зорюулагдана.

Партиин XIX съезд дээрэ баталагдаhан Устав дотор партиин гэшүүнэй уялганууд ба эрхэнүүд тухайда, партиин дээдэ органуудай структура тухайда партиин гол зорилгонуудтай таhаршагүй холбоотойгоор хэлэгдэнэ, тэрэнэй нютагай органуудай ба эхин организацинуудай уялганууд тодорхойлогдоно. Партиин Устав болбол Коммунистическэ байгуулалтын мүнөөнэй условидо партийно-политическэ ба партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриин улам удхашанартай боложо байhые харуулна, партийна байгуулгын туйлай ехэ дүй дүршэл согсолно.

НЭГЭН АДЛИ ҮЗЭЛ БОДОЛТОНОЙ—КОММУНИСТНУУДАЙ hАЙНДУРАНАЙ ДАЙШАЛХЫ СОЮЗ

Манай парти гээшэ хүдэлмэришэн ангида, ажалша таряашадта ба ажалша интеллигенцидэ хабаатай хүнүүдhээ эмхидхэгдэhэн нэгэн адли үзэл бодолтоной — коммунистнуудай hайндуранай дайшалхы союз мүн гэhэн эгээл хуряангы, тон гүнзэгы научна тодорхойлолго КПСС-эй Устав дотор үгтэнхэй.

Идейнэ нэгэдэлтэй байhаараа Коммунистическэ парти хүсэтэй юм. Түбхын түрүүндэ идейнэ нэгэ базые — марксизм-ленинизмые — байгаалиин ба обществын хүгжэлтын хуули ёhонууд тухай наукые, дарлагдадаг ба мүлжэгдэдэг олониитын революци тухай наукые, бүхы оронуудта социализмын илаха тухай наукые, коммунистическэ общество байгуулха тухай наукые үндэhэ баримталдаг hэн туладаа парти болбол нэгэл адли үзэл бодолтоной hайндуранай дайшалхы союз мүн.

Революционно-марксистска партиин гэшүүн тухайда партийна байгуулгын олон жэлэй түүхээр шалгагдаhан ленинскэ гайхамшагта тодорхойлолго шэнэ эрхэ байдалда саашадаа хүгжөөгдөө.

«Партиин программа ба Уставые зүбшөөдэг, тэдэниие бэелүүлгэдэ эдэбхитэйгээр оролсодог, партиин организацинуудай нэгэндэ ажаллаваг ба партиин бүхы шиидхэбэринүүдые дүүргэдэг Советскэ Союзай ажалша хүн бүхэн, хүниие мүлжэдэггүй гражданин бүхэн — гэжэ Устав дотор хэлэгдэнэ, —Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин гэшүүн байжа шадаха».

Партиин программа ба Уставые зүбшөөхэ, тэдэниие бэелүүлгэдэ эдэбхитэйгээр оролсохо, партиин организацинуудай нэгэндэ ажаллаха ба партийна бүхы шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ гээшэ партиин гэшүүн байлгын гол шухала услови мүн гэжэ соносхогдоно. Устав болбол партиин нэгэдэлые бэхижүүлнэ, партиин хэрэгэй түлөө тэрэнэй гэшүүдэй харюусалгые дээшэлүүлнэ.

Партийна ажабайдалай үндэhэн хуули байhан Устав наринаар сахигдажа, партиин нэгэдэл, тэрэнэй эмхидхэл хангагдадаг. Коммунистическэ партиин эмхидхэлэй принципүүдэй эбдэршэгүй байхын, партиин нэгэдэлэй, тэрэнэй зэргэнүүдэй арюун сэбэр байхын ба батаар жагсахын түлөө тэмсэл гээшэ хэзээдэшье партиин гол шухала зорилгонь байгаа Манай партиин түүхэ гээшэ «экономистнуудтай», троцкистнуудтай, меньшевигүүдтэй, бухаринецуудтай, национал-хэлбэригшэдтэй ба хүдэлмэришэн ангиин бусад дайсадтай тэмсэhэн тэмсэлэй, тэдэниие бута засада сохиhоной түүхэ мүн. Ленинизмын дайсад партиие доторhоонь hүйдхэхэ, тэрэнэй бата хүсэнэй үндэhые hулаpуулха гэжэ hэдэдэг байгаа.

Партиин зэргэнүүдэй нэгэдэл гээшэ Коммунистическэ партиин илагдашагүй бата хүсэнэй үндэhэ hуури байгаа, мүнөөшье байна, саашадаашье байха юм. Тиимэhээ «партиин хүсэ ба шадалай гол услови мүн туладань, партиин нигта нэгэдэлые бүхы хэмжээгээр хамгаалхые» партиин гэшүүн бүхэнhөө эригдэнэ гэжэ Устав дотор онсо тэмдэглэгдэнэ.

Мүлжэгшэ ангинуудай усадхагдаhанай hүүлээр манай орон дотор советскэ обществын морально-политическэ нигта нэгэдэл бии болоо, парти дотор оппортунистическэ группануудай ба фракцинуудай бии болохо социальна база усадхагдаа. Энээн дээрэhээ партийна зэргэнүүдэй нигта нэгэдэлые хамгаалха хэрэгые мүнөө hулаpуулжа, революционно hэрэмжээ доошолуулжа огто болохогүй. Оршон тойронhоо манай парти тусгаар амяраа оршожо, хүгжэжэ байдаг бэшэ бшуу. Капитализмын үлэгдэлнүүд, буржуазна идеологи хадаа парти дотор үшөө дайралдадаг тогтуурингүй зарим хүнүүдтэ нүлөөгөө үзүүлжэшье болохо, тэдэнэр лэ манда тон харша үзэл бодолнуудые hэргээхэ таарамжатай үндэhэ баримта боложошье болохо байна. Ушар иимэhээ антипартийна этэгээдүүдтэй эрид шууд, эбсэшэгүйгөөр тэмсэхэ гээшэ манай партиин нигта нэгэдэлые батадхаха ба аршалан хамгаалха тон шухала зорилго байhан зангаараа.

Партиин хүтэлбэрилхы бүхы органууд дороhоо дээрэ хүрэтэрөө hунгагдадаг, партийна организацинуудайнгаа урда партийна органууд үе үе болоод лэ тоосоогоо хэдэг, партийна шанга журамтай ба үсөөнхидынь олонхидтоо мэдэглэдэг, дээдэ органуудай шиидхэбэринүүдынь доодо шатын органуудта хэлсээнгүй уялгатай байха гэhэн удхатай демократическа централизмын принципые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхэ гээшэ партиин нигта нэгэдэлэй, тэрэнэй зэргэнүүдэй бата жагсаалай шухала условинуудай нэгэниинь мүн.

Парти хадаа централизм демократи хоёрой ёhо гуримые зохилдуулан баримталдаг, дээдэ зэргын эмхидхэл ба журамые сахихатаяа хамта, коммунистнуудай эдэбхи хэшээлые ба үүсхэлые дээшэлүүлдэг. Парти болбол эдэбхи хэшээлтэй ба үүсхэл ехэтэй байхаар коммунистнуудые, манай бүхы арадые хүмүүжүүлдэг. Коммунизм байгуулгын талаар партийна олони... тын эдэбхи хэшээлые ба үүсхэлы... дээшэлүүлхэ, бүхы коммунистну... дай заатагүй сахиха ёhотой жур... мые бэхижүүлхэ шиидхэхы ар... зэбсэг байhан парти доторой дем... кратие бүхы хэмжээгээр хүгжөө... гэhөө Коммунистическэ парти... олон янзын ажал-ябуулгань эх... үндэhөө абадаг.

Парти доторой демократи гээш... ямар удхатайб гэхэдэ, коллекти... нээр хүтэлбэрилхэ, партийна орг... нуудай ажал-ябуулгые партий... олониитын зүгhөө хинан шалга... гэhэн удхатай. Коллективнэ, ниг... жагсаалтай, бата нэгэдэлтэй ба... даг ушарhаа Коммунистическэ па... ти хүтэлбэрилхы ехэ хүсэтэй юм.

Шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүү... жэлгэгүйгөөр парти доторой д... мократи сахигдажа огто шадагд... хагүй. Шүүмжэлэл ба өөрыгө... шүүмжэлгэ гээшэ алдуу дутагда... нуудтай тэмсэхэ шалгагдамал зэ... сэг мүн. Ушар иимэhээ парти... XIX съезд болбол өөрыгөө шүү... жэлгэ, илангаяа дороhоо ороh... шүүмжэлэлые үргэнөөр дэлгэрүү... хэ гэhэн зорилголо партийна орг... низацинуудай гол анхаралые ха... дуулhан байна.

Партиин XIX съезд хадаа иде... логическа хүдэлмэрие тоодогү... ябадалые усадхаха, идеологичес... асуудалнуудай алдуунуудта ба х... загайрuулгануудта hэрэмжэгүйгө... хандалаг ушартай эрид шууд тэ... сэхэ, манай кадрнуудай идейно... политическэ бэлэдхэлые саг үргэ... жэ дээшэлүүлхэ, советскэ хүнү... дые коммунистическээр хүмү... жүүлхэ хэрэгтэ идеологическа х... дэлмэриин бүхы арга зэбсэгүүды... манай пропаганда ба агитаци... хэблэлые зорюулха гэhэн зори... партийна организацинуудай үмэ... табиhан байна.

В. В. Маяковскиин зохёолнуудые бурят-монгол хэлэн дээрэ болгоһон оршуулгануд тухай

Энэ жэлэй апрелиин 19-дэ «Б. М. үнэн» газетэдэ «Хэтэрһэн суглаашад» гэһэн Маяковскиин шүлэгэй оршуулга толилогдоо һэн. Тэрэнние уншахада ехэ һонирхолтой байгаа.

Бури 1940 оной «Литературна сборнигой» 1-дэхи —2-дохи номернуудта Маяковскийһоо оршуулганууд хэблэгдэһэн байна. Энэнь поэдэй нүгшэһөөр 10 жэлэй ойдо зорюулагдаһан байгаа. Тэрэ сагһаа хойшо арбан гурбан жэл үнгэрбэ. Ямар оршуулганууд нэмэжэ хэгдээ гээшэб гэжэ хараад үзэхэдэ, ехэл хомор шэнги. В. Маяковскиие мартажархёобди гэжэ хэлэхэ болоо һаа, тон буруу. Ойн баярайл болохо үедэ үнөөхи хэдэн заяанай оршуулгануудаа хэблэдэгбди гээд зарим хүнүүд тон зүб гэмэрэлдэдэг. Энэ ушар хадаа Маяковскиин бүхы зохёолнуудай шэнжэ, уг зорилготой яашье тааранагүй. Поэт өөрынгөө зохёолнуудаар үдэр бүри уншагшадтай хөөрэлдэжэ, уулзажа, «би — агитаторби» гэдэг һэн.

Дахин дахин хэблэгдэдэг хуушан оршуулганууд соо һайнаар хэгдэһэн шүлэгүүд бии. Жэшээнь Ц. Галсановай хэһэн «Советскэ паспорт тухай шүлэгүүд», «Хэн болохомниб?»; Ч. Цыдендамбаевай хэһэн «Шэнэ винтовкоёо абая» гэһэн оршуулгануудые уншахадашье урматай, сэдьхэл ханажа байдаг.

Теэд, оршуулганууд булта иимэ һайн бэшэ. Ч. Цыдендамбаевай оршуулһан «Блэк энд Уайт» гэһэн шүлэгые жэшээ болгон абая. Энээн соогоо В. Маяковский хадаа Виллиин американо-английска империалистнуудай дарлалта доро байһанаа ойлгожо, тэдээндэ эсэргүү тэмсэл хэхэ тухай мэдэрһыень харуулна. В. Маяковский Виллиин образоор колониальна дарлалтада байһан бүхы арадуудай тэмсэлые уридшалан таажа бэшээ. Энэ оршуулга соонь таарамжагүй мүрнүүд, дутагдалнууд ехэ олон.

В. Маяковский гайхалтай шадабаритайгаар, хурса тодоор Виллиин үгытэй байдалые харуулна: «Шесть часов поспать на боку, да разве что вор, портовой инспектор кинет негру цент на бегу». Эндэ үгэ бүхэн гүн удхашанартай, образно үүргэтэй.

Эдэ мүрнүүд иимээр оршуулагдана:

«Зургаан час соо
һажаад абадаг хүн,
ямар нэгэ хулгайшан,
портовой инспектор
ябуудтаа хаяхалтай
негртэ цент».

Оршуулагша оригиналай удха хазагайруулна. Нэгэдэхи мэдүүлэлэй «на боку» гэжэ үгэ эндэ орхигдоо.

Юундэ ганса үгын хойноһоо шууяа татанаб гэжэ зарим хүнүүд һанажа магад. Энээ тиимэ бэшэ! Өөрынгөө шүлэг зохёолго тухай Маяковскиин хэлэдэгые хэн мэдэхэгүйб: тон гол удхатай үгэеэ шүлэгэйнгөө мүрэй һүүлдэ табижа рифмэлдэгби гэдэгыень? Энэнь тала дайдаар табижархиһан, хүхеэн дундаа хэлэгдэһэн һанамжа бэшэ ха юм! Вилли зургаан час унтадаг гээд Маяковский орхижорхиногүй, юундэб гэхэдэ, энэнь Виллиин муу байдал үшөөл һулаар харуулна. Энээн дээрэ В. Маяковский гансахан үгэ «на боку» гээшые нэмэжэ, бүхы удхыень хүсэтэй болгоно: Вилли 6 час унтана —тон зүб, зүгөөр... хаана унтанаб — газаа, юун дээрэ унтанаб —унтари хэбтэридэ бэшэ, өөрынгөө «хабаһан дээрэ». Зургаан часайнь унталга амаралга бэшэ, зоболон болошоно бшуу. Гүн образно, рифмэлэгдэһэн үгыень орхижо, оршуулагша оригиналай удха балартуулаа.

Саашань В. Маяковский хурса «хорон үгөөр» буржуазна культурын һалажа байһые бэшэнэ:

То звякнет,
то вспыхнет
трехверстный джаз.

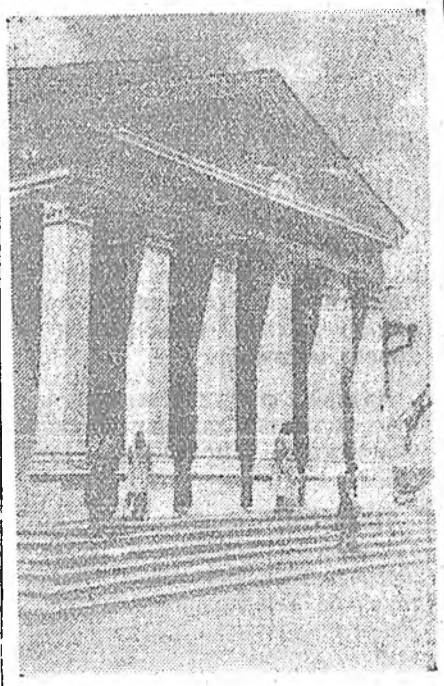
Теэд Ч. Цыдендамбаев оршуулхадаа энэ образые тад ондоо болгожорхёо.

Джаз хүгжэм гоёор
аалирна, шангарна.

В. Маяковскиин манай советскэ поэзиин эгээл бэлигтэй поэт байһаниинь мэдээжэ. Тэрэнэй зохёолнуудые оршуулга хадаа уншагшадташье, оршуулагша поэдтэшье тон ехэ удхашанартай. Үнэн сэдьхэлһээ оролдожо, В. Маяковскиие оршуулаа һаа, тэрэнэй мэргэжэл хүртэхэ, зохёолнуудайнь гүн ехэ удхые хурса тодо образоор, һонор хэлээр хэлэжэ һураха байна. Үгэ бүхэниие лаб һайнаар сэгнэжэ олоод, шүлэгтөө табиха гэһэн В. Маяковскиин принципые оршуулагша заатагүй дүүргэхэ уялгатай. В. Маяковскиин зохёолнууд «хургаа даража тоолмоор» үсөөнөөр бурят-монгол хэлэн дээрэ оршуулагдаһан байна. Иимэ ушар юундэ тохёолдооб гэхэдэ, — энэ хэрэгтэ тусхай анхарал табигданагүй.

В. Маяковскиие оршуулга хадаа ганса нэгэн эдэбхитэдэй үүсхэлээр бүтэхэ ёһотой бэшэ, харин ССП-гэй правлениин, Бурмонгизай болон бүхы олониитын хэрэг мүн.

Ц. А. Дугар-Нимаев.

Пензенскэ область. Белинск городто Белинскиин нэрэмжэтэ библиотекын шэнэ байшан баригдаба. Библиотекэ 100 ном хадагалха гурбан дабхар байра, наһа гүйсэгшэдэй ба үхибүүдэй уншалгын хоёр зал, мүн бусад таһагууд бии. Номой фондо 20 мянга гаран экземпляр политическэ, уранһайханай, естественно-научна ба хүдөө ажахын номууд бии. Библиотекэ 2 мянга гаран уншагшадтай юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Белинск городой Белинскиин нэрэмжэтэ библиотекын байшан.

ТАСС-эй фотохронико.

Байгалай загаһашадай амжалта

Энэ жэл Байгал далай дээрэ загаһа барилга нёдондонойхиһоо холо урид эхилһэн байна. Загаһа барилгын сезоной эхилхэһээ хойшо загаһашад нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо хоёрһоо үлүү ехэ загаһа барижа гүрэндэ тушаагаа.

Эндэ загаһа барилгын шэнэ техникэ — капроново губшуурнууд, гүльмэ татаха хүсэтэ электролебедконууд ба бусад зэр зэмсэгүүд ашаглагдана. Шэнэ техникэ ба зэмсэгүүдые дүүрэн һайнаар ашаглаһанай ашаар загаһашадай ажалай бүтээсэ нилээд дээшэлнэ.

Республикын загаһашадай дунда илангаяа Кабанскын загаһанай заводой коллектив эмхитэй һайн ажалаараа шалгарна.

Энэ жэлдэ тус заводой коллектив кёдондонойхидо орходоо гүрэндэ 1400 центнер загаһа үлүү үгэхэ уялга абаад, хүдэлмэрилжэ байна. Загаһа барилгаар ехэ дүй дүршэлтэй болоһон мастер нүхэр П. Цыбан эндэ хүдэлмэрилнэ. Тэрэнэй ажалай түрүү методые республикын бүхы участогуудай загаһашад ашаглана.

Нүхэр Цыбанай, Коковинай ба Кочетовой хүтэлбэрилдэг бригаданууд эрхим амжалтануудые түйлажа, омуль бариха даалгабаряа үдэр бүри 300-аад процент дүүргэнэ.

Мүн нүхэр Якушевай, Кокевай бригаданууд муу бэшэ амжалтануудые түйлана.

М. Семенова.

Модо урадхуулгые эмхитэйгээр дүүргэхэ

Үдын бассейнэй модо урадхуулгын участогуудай коллективүүд социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ашаар 1953 ондо модо урадхуулгада һайнаар бэлэдхээ һэн.

Модо урадхуулхын тулада хэрэгтэй элдэб барилгануудые гол мүрэнүүдые зубшуулан 10466 метр газарта, мүн модо шэглүүлэн табиха, барижа абаха хаалтанууд мэтын барилгануудые 21686 метр газарта хэһэн, 640 квадратна метр талмайтай гэр байра түхеэрһэн байна.

Энээнэй урда тээ модо урадхуулгада һаад түбэг ехээр ушаруулдаг байһан Перильскэ, Тарбагатайска, Кульска, Хоринско участогууд мелиоративна хүдэлмэринүүдые хэһэнэй ашаар энэ жэлэй навегацида яһала һайнаар бэлэдхэгдэһэн байгаа. Энэ жэлдэ модо урадхуулгын бүхы участогууд дээрэ пикетно-конвейернэ аргаар модо урадхуулха шэнэ технологиие бодотоор нэбтэрүүлхэ арга олдоһон байна. Мүн иимэ түрүү шэнэ арга хэрэглэдэг болоод байхадаа урдынхида орходоо нилээд бага хүдэлмэриин хүсэ гаргашалжа, гээлтэ хоролтогүйгөөр модо урадхуулха хүдэлмэриин хэмжээе ехэ болгохо аргатай болообди.

Сагай уларилай таатай зохид байһаниие хэрэглэжэ, мүн Хориин болон Хэжэнгын аймагуудай организацинуудай зүгһөө урадхуулагдаха модоёо уһанда табиха, холоһоо урдажа ерэһэн модые дам саашань урадхуулха хүдэлмэридэ туһаламжа үзүүлһэнэйнь ашаар Дээдэ Үдын болон Худанай участогуудай модо урадхуулагшад 225 мянган кубометр модо урадхуулжа, түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхэ аргатай болоһон байгаа. Тингээд байхадаа Дунда Үдын болон Доодо Үдын участогуудаар модо болзорһоонь урид урадхуулха таатай зохид условии байгуулаа. Тиимэһээ модо урадхуулга түсэбөөр хараалагдаһан болзорһоо 15 үдэрөөр урид ябажа байна.

Пикетно-конвейернэ аргаар модо урадхуулгые һайнаар эмхидхэлгэдэ дистанциин мастернууд нүхэд Дубиков, Телешов, Машанов, Вербенко, Бурханов, Анфилофьев гэгшэд шалгарба. Тэдэнэр хүдэлмэришэдые зүбөөр хубаарилан табиһан, уһаар урадхуулагдаха модоной таараа зохидоор табигдахын хойноһоо, пикетнэ бригадануудай хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэхын хойноһоо хиналта табиһан, пикетнэ бригадануудай хоорондо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөе толгойлһон, өөһэдынгөө даажа абаһан дистанцинууд дээрэ хүдэлмэриин хүсэ болон мүнгэн зөөри багаар гаргашалжа, модо урадхуулгые болзорһоонь урид дүүргэхэ ябадал хангаһан байха юм.

Дурсагдаһан дистанцинууд дээрэ хүдэлмэришэд Судомойкина, Луженцева, Песков, Серебренникова, Адигамова, Шустова, Цыденжапова болон бусад бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа, һайн жэшээ харуулаа.

Курбын модо урадхуулгын участогай коллектив навигациин эхиндэ гараһан алдуу эндүү болон дутагдалнуудые усадхажа хүдэлмэришэдэй дунда социалистическэ мүрысөө һайнаар эмхидхэһэнэй ашаар хэзээ хэзээнэйхиһээ үлүү ехэ модо урадхуулжа, энэ жэлэй навигацида модо урадхуулгые амжалтатайгаар дүүргээ. Энэ участок дээрэ нүхэр Дульскиин бригада нормоёо 208 процент, Куприяновай — 221 процент, Болоневой—150 процент, Хромыхын—214 процент гэхэ мэтээр дүүргэһэн байгаа.

Пикетно-конвейернэ арга методые зүбөөр хэрэглээд байхадаа олонхи дистанцинууд болон пикедүүд модо урадхуулгые һайнаар ябуулжа, барилгада хэрэглэгдэхэ модые хэрэгтэй газартань болзорһоонь урид хүргэжэ үгэһэн байна. Модо хэрэглэгшэдэй олонхинь модо үгтан абалгада хаһа саг соонь бэлэдхэһэн тула графигай ёһоор модые уһанһаа абаха хүдэлмэреэ нилээд үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Онохойн модо үйлэдбэрилгын комбинат модые уһанһаа гарган абаха графигые июлиин 15-най байдалаар холо үлүүлэн дүүргэһэн байна. Баһа Улан-Удын шпалын завод мүн лэ графигһаа түрүүлжэ, даалгабаряа 168 процент дүүргэбэ. Улан-Удын Гортопсбыт сезонно түсэбөө 84,3 процент дүүргэһэн байха юм.

Ингээд байхада Үдэ голоор модо урадхуулга мүнөө хахадһаа үлүүлжэ ябана.

Мүн Онохойн рейдовэ модо урадхуулгын участогай коллектив үйлэдбэриин угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр хүдэлмэрилнэ. Тэндэ нүхэд Тютринэй, Рупышевай, Шитинэй бригаданууд бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа нормоёо 200-һаа 240 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Онохойн участогай коллектив модые уһанһаа абаха түсэбөө һайнаар дүүргэжэ амжалта түйлаһанайнгаа түлөө Үдын модо урадхуулгын конторын дирекциин болон профсоюзай райкомой дамжуулгын Улаан туг абаба. Мүн тиихэтэй хамта Үдын модо урадхуулгын конторын хүдэлмэридэ ехэ дутуу дунданууд бии гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Курбын участогай зарим дистанцинууд дээрэ пикетнэ хүдэлмэриин хангалтагүйгөөр табигдаһан дээрэһээ модо урадхуулгада һаад татагдаһан байгаа.

Энэ жэлэй навегацида нёдондо зунайхида орходоо хоёр дахин үлүү ехэ модо механизмын хүсөөр уһа руу табиха аргатай болоһон, хүдэлмэриин эмхидхэлгэ болон технологи нилээд һайжарһан байна. Эрхим трактористнууд Карбаинов, Семёнов, Зоркальцев, Крылэв, Михайлов гэгшэд КТ—12 трактораар модые уһанһаа амжалтатайгаар гаргана.

Гэбэшье, модо урадхуулгада бүхы механизмуудые гүйсэд хэрэглээгүй дээрэһээ механизмын хүсөөр модые уһанда табилгын түсэб оройдоо 20 процент дүүргэгдэбэ.

Үдэ голоор модо урадхуулгын амжалтатайгаар ябахын хажуугаар Улан-Удын модоной завод дээрэ энэ жэлдэ модо угтажа абалга даншье муугаар эмхидхэгдэнхэй. Модо урадхуулгын түсэбэй таби гаран процент дүүргэгдээд байхада модоной завод тэдэ модонһоо оройдоо хорин долоон процентыень абаад байна.

Улан-Удын модоной завод түсэбэй ёһоор суудхэдээ 3 мянган кубометр модо уһанһаа гаргажа абаха зэргэтэй. Теэд бодото дээрэ оройдоо 1300 кубометр гаргажа абана.

Модо урадхуулга дээрэ бии байгаа дутуунуудые ойрын сагта усадхаха, хүдэлмэришэдэй дунда политическо-ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулха, социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлхэ шухала.

Үдын бассейнэй коллектив энэ жэлдэ модо урадхуулгые эмхитэйгээр ябуулжа, түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхэ дүүрэн аргатай. Тиимэһээ ажал хүдэлмэреэ һайнаар эмхидхэхэ, социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлэн ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, механизмнуудые һайнаар хэрэглэхэ хэрэгтэй.

Мүнөө үедэ модо урадхуулгын участогуудай коллективүүд харата муухай дайсан Бериие элирүүлжэ Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин зэргэһээ гаргаха, хэрэгыень сүүдтэ үгэхэ тухай партиин Центральна Комитедэй Пленумэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй шиидхэбэринүүдые халуунаар һайшаан дэмжэнэ. Партиин Центральна Комитедые, түрэл Советскэ Правительствоёа тойрон ниитаар жагсажа, бүри һайнаар, улам эмхитэйгээр ажаллажа, энэ жэлэй модо урадхуулгын кампаниие болзорһоонь нэгэ һараар урид дүүргэхэ гэһэн социалистическэ уялга тус коллективүүд абаа.

В. Титенко, Модо урадхуулгын Үдын конторын директор.

Баясхалан хүргэбэ

Иркутска областиин Усть-Ордынска национальна округой Боохоной дунда һургуулиин һурагшад манай республикада экскурсяар ерэбэ. Тэдэнэр һаяхан Улан-Удэдэ Бурят-Монголой уранзурагай искусствын музейдэ орожо, тэндэ Сампиловай, Мэрдыгеевэй, Тиминэй, Павловай, Окладниковай болон бусад уранзурагшадай зурагуудые ехэтэ һонирхон хараба. Экскурсиие хүтэлбэрилэгшэ багша нүхэр Ширимов коллективэйнгээ зүгһөө музейн хүдэлмэрилэгшэдтэ баясхалан хүргөө.

Ф. Балдаев.

Һайнаар ажалладаг сельпо

Хэжэнгын аймагай Чесанын сельпо (түрүүлэгшэнь нүхэр С. Васильев) ажалшадай культурна эрилтые хангалгада анхарал хандуулжа, эд товар таһалгаряагүйгөөр асардаг, тарянажалай бригадануудта, холын фермэнүүдтэ нүүдэл худалдаа наймаа үргэнөөр эмхидхэдэг заншалтай. Энэнэй ашаар тус сельпо хоёрдохи квартал соо эд бараа худалдалгаар түсэбөө 100,8 процент, пай суглуулгаар—114, шэнэ пайщигуудые элсүүлгээр — 140 процент дүүргэһэн байна.

Ажалшадай шухала хэрэгсэлэй эд товар—оёдолой машина, хүбэн, оёһон хубсаһан ба элдэб янзын бүд эндэ хододоо асарагдажа байдаг.

Сельпогой правлени үбһэ хуряалгын кампаниин үедэ үргэн хэрэглэлэй эд товараар нүүдэл наймаа хэхэ зорилго табяад, тэрэнэй бэелүүлжэ байна.

Р. Цыренбазаров.

КОММУНИСТ — ПАРТИИН ПОЛИТИЧЕСКЭ ТЭМСЭЛШЭ

Советскэ Союзай Коммунистическэ парти болбол революционно хэрэг ябуулгануудай парти һэн туладаа революционно агууехэ уг зорилгонуудые научна ёһоор үндэһэлэн тодорхойлхоһоо гадна, мүн тэдэниие бэелүүлхын түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэнэ.

Шалгагдамал хүмүүжүүлэгшэ ба хүтэлбэрилэгшэмнай, манай саг үеын оюун бодол, нэрэ түрэ ба үнэн сэдьхэл гэжэ Коммунистическэ партиие манай арад тоолодог. Агууехэ советскэ арадай зоригжуулхы ба эмхидхэхы хүсэн болоһон Коммунистическэ партиин гэшүүнэй нэрэзэргэһээ арюун нангин юумэ юушье байхагүй.

Коммунистнууд гээшэ коммунизмын түлөө тэмсэлдэ бүхы мэргэжэл шадабаряа, эршэ хүсэеэ элсүүлдэг манай үеын түрүү хүнүүд мүн. Ажалшадай интересүүдэй түлөө айнгүйгөөр, шэн зоригтойгоор тэмсэдэг хатуу зоригтой, үнэн сэхэ хүбүүднай гэжэ коммунистнуудые советскэ арад тоолодог.

Партиин ба коммунизмын хэрэгтэ алба хэхэ ябадалые өөрынгөө эгээл арюун нангин зорилго гэжэ тоолодог, арадта үнэн сэхэ байдаг, политическэ эдэбхитэй тэмсэлшэ — коммунистын моральна шэнжэ түхэл, тэрэнэй уялганууд ба зорилгонууд КПСС-эй Устав дотор тон эли һайнаар тодорхойлогдонхой.

Бүхы ажал-ябуулгаяа, алхам бүхэнөө коммунист гээшэ ниитын хэрэгтэ, партиин ба гүрэнэй интересүүдтэ зорюулха, партиина шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэхэ зэргэтэй. «Партиин гэшүүн хадаа, — гэжэ КПСС-эй Устав дотор хэлэгдэнэ, — партиина шиидхэбэринүүдые миил зүбшөөхэ бэшэ, харин тус шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэхэ уялгатай. Коммунистнуудай зүгһөө партиин шиидхэбэринүүдтэ эдэбхигүйгөөр ба ёһо тэдыгээр хандаха ябадал партиин дайшалхы шадабариие һуларуулдаг тула, партиин зэргэдэ байлгада таарахагүй».

Коммунистическэ партиин айхабтар ехэ нэрэ солонь партиин политикые, тэрэнэй шиидхэбэринүүдые бодотоор бэелүүлхэ гэжэ коммунистнуудые уялгална. Партийна шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө тэмсэхэ гээшэ партиин гэшүүнэй нэрэ хүндын хэрэг, партийна дээдэ зэргын уялга мүн.

Партиин Устав болбол партийнабэшэ хүнүүдэй бодото ударидагша байха, ажал дээрээ жэшээ харуулха, үйлэдбэриингөө, ажалайнгаа мэргэжэлые саг үргэлжэ дээшэлүүлэн, өөрынгөө хэдэг хэрэгэй арга оньһые шудалха, советскэ байгуулалтын нангин ба ойроо хүртэшэгүй үндэһэ һуури болохио социалистическэ ниитын зөөриие али болохоор гамнаха ба бэхижүүлхэ гэһэн эрилтэ коммунист бүхэнэй урда табина.

Марксистско-ленинскэ теориие үдэр бүри шудалан, өөрынгөө мэдэрэлые дээшэлүүлхын түлөө оролдоо хадаал коммунист түрүү үүргэеэ дүүргэжэ шадаха байна. Коммунист бүхэн марксистско-ленинскэ теориин гол удхые ойлгохо, бодото асуудалнуудые шиидхэхэдээ марксистско-ленинскэ наукада түшэглэжэ шадаха байха зэргэтэй.

Үргэн ниитэтэй таһаршагүй холбоо барисаатай һэн туладаа манай парти илагдашагүй хүсэтэй юм гэжэ марксизм-ленинизм һургадаг. Партиин гэшүүдэй уялгань «арад зонтоёо тон нягта, таһаршагүй барисаатай байһан сагтаа манай партиин хүсэтэй ба илагдашагүй байдагыень һанажа, олониитэтэй барисаагаа үдэр бүри бэхижүүлхэ, ажалшадай эрилтэнүүд ба хэрэглэлнүүдтэ саг соонь анхаралтайгаар хандаха, партиин политикын ба шиидхэбэринүүдэй удхые партийнабэшэ олониитэдэ тайлбарилан ойлгуулха» хэрэг мүн гэжэ КПСС-эй Устав дотор хэлэгдэнэ.

Коммунист бүхэн ехэ, багашье һаань ямаршье хэрэгтэ партиин болон гүрэнэй интересүүдые хамгаалха, партиин гэшүүдтэ бултандань нэгэн адли уялгата партийна ба гүрэнэй журам сахиха уялгатай. Партийна ба гүрэнэй журамые эбдэхэ гээшэ партида хохидол ушаруулха тон хорото хэрэг мүн, тиимэ тулада партиин зэргэдэ байлгада таарахагүй.

Коммунистнууд болбол доороһоо гараһан шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгые улам саашадань дэлгэрүүлхэ, хүдэлмэридэхи дутуунуудаа элирүүлхэ ба усадхан зайсуулха, юумые наагуурнь һайн шэнгеэр харуулха гү, али түйлаһан амжалтаараа хүхирэн дашуурха ябадалтай, шүүмжэлэлые хабшаһан баримтатай тэмсэхэ зэргэтэй гэжэ партиин Устав дотор хэлэгдэнэ.

Хүдэлмэриин ямаршье участогта партиин гэшүүн байгаа хадаа, өөртөө ба бусадта эрилтэ хэдэг, дутагдалнуудтай эбсэдэггүй байха зэргэтэй. Партиин гэшүүн болбол хүдэлмэриин дутагдалнууд тухайда Центральна Комитет хүрэтэр партийна хүтэлбэрилхы органуудта нюур сахингүйгөөр мэдээсэхэ зэргэтэй. Ажал хэрэгэй муу байһые партиин гэшүүн нюуха эрхэгүй, партиин ба гүрэнэй интересүүдтэ хохидол ушаруулдаг буруу ябуулгануудые хэрэгсээнгүйгөөр үнгэрхэ эрхэгүй. Энэ уялгаяа бэелүүлгэдэнь партиин гэшүүндэ һаад ушаруулдаг хүн партиин дура хүсэлые эбдэгшэ гэгдэжэ, хатуу шангаар хэһээгдэхэ ёһотой.

Коммунист гээшэ партиин үмэнэ үнэн сэхэ байха, үнэниие огто хазагайруулхагүй зэргэтэй. Парти хадаа үнэн сэхэ ба үнэниие хазагайруулхагүй байхаар бүхы коммунистнуудые, хамаг советскэ хүнүүдые хүмүүжүүлнэ. Худалша, мэхэнэ хүнүүдые парти өөрынгөө зэргэнүүдтэ огто байлгадаггүй.

Манай партиие, советскэ гүрэниие дам саашадань бэхижүүлхэ гол шухала условии юуб гэхэдэ, коммунистнуудай политическэ тон ехэ һэрэмжэтэй байха, дайсадай али бүхы һэдэлгэнүүдтэй эбсэшэгүйгөөр тэмсэхэ ябадал болоно. КПСС-эй Устав болбол партийна ба гүрэнэй нюусые сахиха гэжэ партиин гэшүүн бүхэниие уялгална. Партиин ба гүрэнэй нюусые элирүүлэн тарааһан ябадал партиин үмэнэ гэмтэ хэрэг болохо һэн туладаа партиин зэргэдэ байлгада таарахагүй.

Партиин Устав хадаа даалгаһан ямаршье тушаалда байхадаа политическэ ба ажал хэрэгэйнь шанарай талаар кадрнуудые зүбөөр шэлэн олохо тухай партиин заабаринуудые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхые коммунистнуудһаа эринэ.

Партиин гэшүүн тон ехэ ба харюусалгатай уялгануудтай байхаһаа гадна, Уставаар тэдэнэртэ айхабтар ехэ эрхэ үгтэнхэй. Устав хадаа партиин гэшүүдэй уялгануудай, тэдэнэртэ үгтэһэн эрхэнүүдэй нэгэ удхатай байһые гэршэлнэ. Партиин гэшүүн иимэ эрхэтэй: партийна суглаанууд дээрэ гү, али партийна хэблэлдэ партиин политикын асуудалнуудые һаадгүйгөөр, бодото һайнаар зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсаха; партиин ямаршье хүдэлмэрилэгшэдые партийна суглаанууд дээрэ шүүмжэлхэ; партийна органуудта һунгаха ба һунгагдаха; өөрынь ажал-ябуулга гү, али зан ябадал тухайнь тогтоол гаргагдаха байһан бүхы ушарнуудта бэеэрээ байлсахые эрихэ; Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин ЦК хүрэтэр партийна ямаршье инстанцида ямаршье асуудалтайгаар, мэдүүлгэтэйгээр хандаха байна.

Партиин Устав дотор тодорхойлогдоһон партиин гэшүүдэй уялганууд болон эрхэнүүд коммунистическэ байгуулалтын хамаг участогуудта коммунистнуудай эдэбхи үүсхэлые саашадань үргуулха условии хангана.

КПСС-эй УСТАВ ПАРТИЙНА ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ ДАЙШАЛХЫ ШАДАБАРИИЕ ДЭЭШЭЛҮҮЛНЭ

Коммунистическэ байгуулалтын зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ нютагай партийна организацинуудай үүргэ таһалгаряагүйгөөр дээшэлнэ.

Партиин областной, хизаарай, республиканска, окружной, городской, районно ба эхин организацинуудай гол шухала уялганууд Устав дотор гүйсэд дүүрэнээр тодорхойлогдонхой.

Уставай эрилтэнүүд бэелүүлэгдэхэдээ нютагай партийна организацинуудта партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэриин хэмжээе улам дээшэлүүлхэ, партиин гэшүүдые идейнээр зэбсэглэхэ, бүхы ажалшадые коммунистическэээр хүмүүжүүлхэ хэрэг һайжаруулагдаха байна. Партийна организацинуудые саашадань бэхижүүлхэ, партиин политикые бэелүүлхын түлөө тэдэнэй эдэбхиие дээшэлүүлхэ хэрэгтэ КПСС-эй Устав зорюулагдана.

Партиин XIX съездын шиидхэбэринүүдые бодотоор бэелүүлхэ хэрэг партийна организацинуудай идейнэ ажабайдалые саашадань һайжаруулна, партийна хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлнэ, ажахын ба культурна байгуулалтын зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын түлөө, табадахи табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ коммунистнуудай ба партийнабэшэ хүнүүдэй эдэбхиие болон творческо үүсхэлые бадаруулна.

Партиин XIX съездын болоһонһоо хойшо партийна комитедүүдэй пленумүүд, районно ба городской партийна эдэбхитэдэй суглаанууд саг соогоо үнгэрэгдэдэг боложо байна. Партийна организацинууд болбол шүүмжэлхы ажаглалтануудта һэргэгээр хандадаг, олониитын голосто анхарал табидаг, үйлэдбэриин новаторнуудай творческо үүсхэлые һайнаар дэмжэдэг боложо байна.

Партиин XIX съездын шиидхэбэринүүд парти доторой демократиие хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлхэ, гүрэнэй ба партийна журамые бэхижүүлхэ, партийна эхин организацинуудые тодорхойгоор хүтэлбэрилхэ, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгые улам дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ туһална. Манай орон дотор коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэ партийна организацинуудай дайшалхы шадабари улам дээшэлжэ байна.

Өөрынгөө зэргэнүүдэй жагсаал нэгэдэлые хёрхоор хамгаалан, арад зонтой холбоо барисаагаа үргэдхэн ба бэхижүүлэн, хэдэн арбаад жэлэй тэмсэл соо зохёогдожо, бодото байдалда шалгагдаһан политикаяа хэлбэришэгүйгөөр баримталан, манай парти хадаа коммунизмын һалбаран мандалга тээшэ советскэ арадые этигэл найдабаритайгаар хүтэлнэ.

Будапештдэ Маяковскиин дурасхаалда вечер болоо

БУДАПЕШТ, июлиин 18. (ТАСС). Венгерскэ телеграфна агентство ингэжэ дамжуулна:

Венгриин түүхын научна общество ба венгерскэ уранзохёолшодой союз хадаа Владимир Маяковскиин түрэһөөр 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан вечерые июлиин 17-до үнгэргэбэ. Венгерскэ литературын ба искусствын олон ажал-ябуулагшад, Будапештдэхи советскэ посольствын түлөөлэгшэд вечертэ байлсаба.

Кошутын нэрэмжэтэ национальна шангай лауреат поэт Золтан Зелк, Сталинска шангай лауреат ба Кошутын нэрэмжэтэ шангай лауреат уранзохёолшо Тамаш Ацел гэгшэд Маяковскиин ажабайдалда ба ажал-ябуулгада зорюулагдаһан үгэ хэлэбэ.

Вечерэй түгэсхэлдэ венгерскэ эрхим артистнууд Маяковскиин зохёолнуудые уншаһан, ородой ба советскэ дуунуудые дуулаһан байна.

Сүлөөлэлгын национальна һайндэртэ бэлэдхэнэ

ВАРШАВА, июлиин 18. (ТАСС). Польшые сүлөөлһэнэй национальна һайндэртэ ба Польско Арадай Республикын конституцие абаһанай нэгэдэхи жэлэй ойдо бүхы Польша дотор эдэбхитэйгээр бэлэдхэнэ. Олон мянган горнягууд, металлургнууд, машина бүтээгшэд ажалай вахтада жагсаба.

Польско барилгашад алдарта ойн үдэрнүүдтэ ехэ амжалтануудаар тэмдэглэнэ. Энэ жэлдэ тус орон дотор промышленна томо 790 объектнүүд баригдажа байна. Городуудта ба худэлмэришэнэй тосхонуудта 140 мянган гэр байрын комнато, культурно-байра байдалай олон зуун эмхи зургаануудые энэ жэлэй эсэстэ ашаглалгада оруулагдаха юм.

Стара Място гэжэ Варшавын районой барилгашад Польшын сүлөөлэгдэһэнэй ойдо һайн бэлэг түхеэрбэ. Гитлеровскэ булимтаргашад Варшавын энэ хубиие газартай тэгшэдхэн үгы хэһэн байгаа. Мүнөө энэ район шэнээр баригдажа байна. Хуушан рынок ба тэрэ шадарай үйлсэнүүд дахин байгуулагдаа.

Силезидэ ба ороной промышленна бусад центрнүүдтэ олон гэрнүүд, культурно-байра байдалай эмхи зургаанууд баригдаа.

ВАРШАВА, июлиин 18. (ТАСС). Польшын ажалшад Польшые Советскэ Армиин сүлөөлһэнэй ба Польско Арадай Республикын конституци баталан абаһанай нэгэдэхи жэлэй ойе һайндэрлэхэ гэжэ угаа ехэ дэбжэлтэйгээр бэлэдхэнэ.

Һайндэрэй урда тээхи вахтада жагсаад, лодзинскэ 70 мянга гаран худэлмэришэд ажалай бүтээсые дам саашадань ехэдхэхын түлөө, продукциин шанар һайжаруулхын түлөө тэмсэнэ.

Мархлевскиин нэрэмжэтэ текстильнэ фабрикын эрэгтэй, эмэгтэй худэлмэришэдэй олонхидынь үдэр бүри үйлэдбэриин даалгабаринуудые үлүүгээр дүүргэнэ.

«Урсус» гэжэ тракторна заводой 2 мянга шахуу худэлмэришэд июль һарада түсэбһөө гадуур 10 трактор үгэхэ гэһэн социалистическэ уялгаа дүүргэхын түлөө мүрысэнэ.

Промышленна предприятинуудай худэлмэришэдтэй хамтадаа хүдөө ажахын худэлмэришэд ажалай вахтада жагсана. Позанъска воеводство гүрэнэй газар тарилангай ажахынуудай 2 мянга гаран худэлмэришэд, Белостогско воеводствоһоо —госземхозуудай 1.660 худэлмэришэд, Лодзинско воеводствоһоо —800 худэлмэришэд вахтада жагсаба.

Дутэлжэ байгаа һайндэртэ зорюулагдаһан суглаануудай хаа хаанагүй боложо байна.

Хитадай студентнүүдэй үйлэдбэриин практика

ПЕКИН, июлиин 18. (ТАСС). «Гуанминжибао» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Хитадай дээдэ һургуулинуудай, техникумуудай 150 мянга гаран студентнүүд энэ оной зун ороной элдэб предприятинууд дээрэ, медицинскэ эмхи зургаануудта, һургуулинуудта ба хүдөө нютагуудта үйлэдбэриин практикада гараха юм. Административна ехэ районуудта студентнүүдэй үйлэдбэриин практикые хүтэлбэрилхын тула тусхай комитедүүд байгуулагдаа. Мүнөө зарим студентнүүд, тусгаарлабал, Пекинскэ педагогическа институдай студентнүүд үйлэдбэриин практика дүүргэбэ. Олохон студентнүүд һаяар үйлэдбэриин практикада гаража эхилхэ.

Хитадта хүнгэн промышленностиин хүгжэлтэ

ПЕКИН, июлиин 18. (ТАСС). Арадай Хитадта гүрэн хадаа хүндэ промышленностиие бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэтээ хамта, хүнгэн промышленностиие хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна гэжэ «Женьминьжибао» газетэ бэшэнэ.

Үнгэрһэн жэлдэ хүнгэн промышленностиин тон шухала зүйлэй продукци үйлэдбэрилэн гаргалта хэзээ нэгэн сагта байһан эгээн ехэ хэмжээнһээ үлүүлээ гэжэ газетэ заана. Хлопчатобумажна ээрэлгын талаар эгээн ехэ хэмжээн 51 процент, хлопчатобумажна бүд гаргаха талаар—57 процент, саарһа үйлэдбэрилхэ талаар —123 процент, автомашинануудай покрышка үйлэдбэрилхэ талаар —458 процент үлүүлэгдээ. Мүнөө Хитадта үйлэдбэрилэн гаргагдадаг олон янзын продукци, жэшээлхэдэ, газетнэ эбхэгдэмэл саарһан, цемент мэшээглэхэ саарһан, мэшээгүүд, автомашинын покрышканууд, пенициллин, виноградна сахар ба бусад зүйлнүүд урдада Хитад дотор үйлэдбэрилэн гаргагдадаггүй гү, али тон багаар гаргагдадаг байгаа.

Энэ жэлдэ хүнгэн промышленностиин министерствын системэдэ шэнэ предприятинуудые барнха ба мүнөө байгаа предприятинуудые үргэдхэхэ талаар 137 объектнүүдтэ худэлмэри хэтдэнэ. Мүнөө саарһанай 13 фабрика баригдажа гү, али һэлбэгдэжэ байна. Гуандунда гаэетнэ саарһа гаргадаг фабрикые үргэдхэхэ бүхы худэлмэри 1956 ондо дүүргэгдэхэ юм. Тэрэнэй һүүлээр фабрикын хүсэниинь таба дахин дээшэлхэ байна. Цзямусада саарһанай фабрика баригдажа эхилээ.

Зүүн-Хойто ба Зүүн Хитадта автопокрышкануудые гаргаха заводууд энэ жэлдэ үргэдхэгдэхэ юм. Эдэ заводуудай үйлэдбэриин хүсэн хоёр дахин̆һаа үлүүгээр ургаха байна. Автопокрышкануудые гаргаха томо шэнэ заводой ба резиновэ зүйлнүүдые гаргаха заводой барилга түсэблэгдөө.

Эмүүдые үйлэдбэрилэн гаргалгада тус орон дотор ехэ анхарал хандуулагдана. Энэ жэлдэ фармацевтическэ 10 заводые бариха ба үргэдхэхэ гэжэ түсэблэгдөө.

Эдеэ хоолой промышленностьда сахар үйлэдбэрилхэ предприятинууд хадаа гол барилга болоно. Гуандунда сахарна тростнигай ургадаг газарта энэ жэлдэ сахарай ехэ шэнэ завод баригдажа, ноябрь һарада ашаглалгада оруулагдахань.

Итальянска ажалшад эрхэнүүдэйнгээ түлөө тэмсэнэ

РИМ, июлиин 18. (ТАСС). «Унита» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Тосканада ба Италиин бусад областьнуудта ажалшад үйлэдбэриие хороолгодо эсэргүү, ажабайдалаа һайжаруулхын түлөө тэмсэнэ.

Июлиин 16-да Ливорно провинциин промышленна предприятинуудай ажалшад худэлмэриһөө гаргалгада эсэргүү протестын тэмдэг болгон, мүн салин хүлһэ дээшэлүүлхэ эрилтэ табижа, хоёр часай турша дотор забастовко хэбэ. Энэ провинциин батрагууд продукци хубааха тухай хэлсээе помещигүүдэй дүүргээгүй байһаниие буруушаан, хахад үдэр забастовко хэбэ.

Пистойя провинциин промышленна предприятинуудай ажалшад худэлмэриһөө хүнүүдые гаргалгада эсэргүү протест мэдүүлжэ, салин хүлһэ дээшэлүүлхэ эрилтэ табижа, хоёр часай забастовко хэбэ. Сиена ба Гроссето провинцинууд, соо «Монте Амиата» обществодо хамаатай ртутна рудннгуудай горнягууд 10 худэлмэришэдые худэлмэриһөөнь гаргалгада эсэргүү протестын забастовко хэбэ. Массаведо (Гроссето провинци) шахтёрнууд шахтын эзэмдэл ... тус шахтые хааха ... байна.

Австриин ажалшад Венын ба Зальцбургын хоорондо стратегическэ автострадын барилгые буруушаана

ВЕНА, июлиин 18. (ТАСС). Австриин хэблэлэй агентствын дамжуулһанай ёһоор, Венын ба Зальцбургын хоорондо стратегическэ автострадые барилгада эсэргүү протестын тэмдэг болгон, барилгын худэлмэришэдэй демонстраци Клагенфуртда болобо. Каринтиин бүхы городуудһаа суглараһан барилгын олон мянган худэлмэришэд «Худэлмэришэдтэ эсэргүү экономическа политика үгы болог лэ!», «Хэрбээ правительство ажаллаха арга боломжо бии болгожо шадахагүй һаа, тушаалһаа гараг лэ!», «Имагтал зүүн зүгтэй ба баруун зүгтэй худалдаа наймаа хэхэ ябадал бүхы хүнүүдтэ худэлмэри хангаха юм!» гэһэн плакадуудые барижа, городой үйлсэнүүдээр үнгэрөө.

Демонстрациин һүүлээр болоһон митинг дээрэ барилгын худэлмэришэдэй профсоюзай каринтийскэ организациин түрүүлэгшэ ба барилгын элдэб фирмэнүүдэй үйлэдбэриин соведуудэй хэдэн гэшүүд үгэ хэлэбэ. Венын ба Зальцбургын хоорондо стратегическэ автострада бариха түсэблөө правительствын арсахые, тус автострадые барилгада зорюулагдаһан мүнгые тэр байрануудые барилгада ашаглахые тэдэнэр бэтэдөөрөө эрибэ.

Митингдэ хабаадагшадай делегаци Каринтиин провинциальна правительствын толгойлогшо Веденигтэй уулзажа, худэлмэришэдэй эрилтэнүүдые тэрээндэ дамжуулан үгөө.

Румынида номуудые хэблэлгэ

БУХАРЕСТ, июлиин 18. (ТАСС). Румынска Арадай Республикада һургуулиин номуудые хэблэн гаргалгада ехэ анхарал хандуулагдана.

Арадай гэгээрэлые шэнэдхэн эмхидхэһэнэй һүүлээр, Румыниин территори дээрэ ажаһуудаг национальна үсөөнхидэй хэлэнүүд дээрэ номууд тус орон дотор түрүүшынхеэ хэблэн гаргагдажа эхилөө.

Һургуулинуудта номуудай үгаа олоор хэрэглэгдэдэг болоһон ябадалые хангаха, мүн һургуулинуудые саашадань һайжаруулха зорилгоор, 1951 оной август һарада гүрэнэй һуралсалай-педагогическа издательство бии болгогдоһон юм. Мүнөө тус издательство 11,5 миллион экземпляр ниитэ тиражтай, 329 нэрэтэй номуудые һуралсалай шэнэ жэлэй урда тээ хэблэн гаргаха, мүн национальна үсөөнхидэй хэлэнүүд дээрэ номуудые хэблэн гаргаха бэлэдхэл хэжэ байна. Эхин ба долоон жэлэй һургуулинуудай һурагшадай үзэхэ румын, венгер, немецкэ ба серб хэлэнүүдэй учебнигүүд хэблэгдээ. Дунда һургуулинуудай һурагшадта зорюулагдаһан Румынска Арадай Республикын түүхын учебник хэблэгдээ. Советскэ хэдэн шэнэ учебнигүүд, тэрэ тоодо «Дарвинизмын үндэһэ һууринууд», «Хүнэй анатоми ба физиологи», физикын, химиин ба бусад учебнигүүд румын хэлэн дээрэ оршуулагдаба. Дунда һургуулинуудай һурагшадай үзэхэ хрестомати ородой литературын түүхын учебник хэблэгдэхээр бэлэдхэгдэжэ байна. Номуудые зохёохо худэлмэридэ габьяата багшанар, мэдээжэ уран-зохёолшод ба уранзураашад хабаадуулагдаа.

Советскэ шатаршадай командада США-гэй гүрэнэй департаментын хандалга тухай американска газетын мэдээсэл

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 18. (ТАСС). Советскэ шатаршадай команда тушаа гүрэнэй департаментын хэһэн доромжолгые шэнжэлхэ зуураа, «Чикаго Сан энд Таймс» газетэ болбол «Нью-Йоркдохи уласхоорондын матчда ородой шатаршадые хабаадуулаагүй» США-гэй гүрэнэй департаментын дипломатическа мэхэ гохын аргануудые үжибүүдэй наадан шэнгеэр харагдана гэжэ заана. «Американска харюу болол үнэхөөр эпеэлтэй байгаа» гэжэ тэмдэглэжэ, газетэ цааша бэшэнэ: «Уласхоорондын шатарай матчтай холбоотойгоор үүсэн байдалда гүрэнэй департамент тон тэнэг ааша гаргаа».

КОРЕЙДЭХИ СОБЫТИНУУД

Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэл

ПХЕНЬЯН, июлиин 18. (ТАСС). Үнгэрһэн үдэр фронтнууд дээрэ нютагай шанартай байлдаанууд болоо гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Арадай сэрэгүүдэй зенитнэ частьнууд мүнөөдэр дайсанай 2 самолёт унагаажа, 3 самолёдыень гэмтээгээ.

ПХЕНЬЯН, июлиин 19. (ТАСС). Үнгэрһэн үдэр арадай сэрэгүүд Йоньчхоньһоо баруугаар, Синмоктопой ба Тындерлиин хоорондохи фронтын участок дээрэ дайсанда эсэргүү хатуу шанга байлдаануудые хэбэ гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Мүнөөдэр арадай сэрэгүүдэй зенитнэ частьнууд дайсанай 5 самолёт унагаажа, 4 самолёдыень гэмтээгээ.

Корейдэ даб дээрэхи эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээнүүд

ПЕКИН, июлиин 19. (ТАСС). Кэсонһоо Синьхуа агентствын корреспондентын дамжуулһанай ёһоор, даб дээрэхи эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээнүүдтэ хабаадагша корейско-хитадай делегаци мүнөөдэр нимэ коммюнике толилоо:

«Июлиин 19-дэ бүрин составаараа делегацинуудай хэһэн заседани дээрэ корейско-хитадай талын делегациие толгойлогшо генерал Нам Ир даб дээрэхи эблэрэлтын условинуудые дүүргэхэ тухай асуудалаар корейско-хитадай талын мэдүүлгэ уншаһан ба энэ асуудалые зүбшэн хэлсэхэдэ эсэс табиһан байна.

Заседани дээрэ хоёр талануд хадаа дэб дээрэхи эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээ баталалгын урда тээ ябуулхаар бэлэдхэлэй элдэб олон хэмжээ-ябуулгануудые хэхын тула хаагдамал заседанинуудые дахин үнгэргэхэ гэжэ зүбшөөбэ.

Июлиин 20-һоо эхилээд хоёр талын штабной офицернууд түс түстаа бүлэгүүд боложо уулзаха байна».

Кениин негрнүүдые колониальна засагаархид мүрдэнэ

ЛОНДОН, июлиин 18. (ТАСС). Найробиһаа (Кени) Рейтер агентствын корреспондентын дамжуулһанай ёһоор, июлиин 18-най үглөөгүүр эртэ 1.200 гаран солдадууд ба полицинхид «нютагай оборонын отрядуудтай» хамтадаа Кениин столица Найробида орожо, 18 мянган негрнүүдэй ажаһуудаг Пумвани гэжэ негритянска районие бүһэлбэ. Полици энэ районда буу зэбсэг ба зэбсэгтэ хүнүүдые бэдэржэ, бүхы гэрнүүдые нэгжэбэ.

Пумвани районие сэрэгүүдэй бүһэлэн абаһанай һүүлээр, табан час болоод байхада, 2 мянга гаран негрнүүд арестовалагдаһан, тэдээнһээ асуулта абтаһан байна, тэдэнэй олонхиинь сүлөөлэгдөө.

Ирандахи байдал

ТЕГЕРАН, июлиин 17. (ТАСС). Өөһэдынгөө депутатска эрхэ түлөөлэлгые «Национальна хүдэлөөн» гэжэ фракциин гэшүүд-депутадуудай болюулһанай һүүлээр, июлиин 15—16-да «Эттехад», «Кешвар» фракцинуудай гэшүүд ба дулдыдаагүй депутадууд өөһэдынгөө депутатска эрхэ түлөөлэлгые тэрэниэлэн болюулаа гэжэ ирански үдэшын газетэнүүд мэдээсэбэ. Тиимэ болохолоороо, өөһэдынгөө депутатска эрхэ түлөөлэлгые болюулһан депутадуудай тоо июлиин 16-най хахад үдэр хүрэтэр 52 хүн болобо.

ПАРИЖ, июлиин 17. (ТАСС). Тегеранһаа Франс пресс агентствын корреспондентын дамжуулһанай ёһоор, Иранай шах премьер-министр Мосаддыгта бэшэг эльгээбэ. Референдум хэхэ һанаашалгаяа Мосаддыгай орхёо һаань, меджлисые тарааха тухай декредтэ гараа табихаар шах бэлэн байна гэжэ тэрээн, соонь хэлэгдэнэ. Өөрынгөө абаһан шиидхэбэринүүдые ямаршье үнэртэ хубилгахагүйб гэжэ Мосаддык харюу соогоо заaба.

Эдир мичуринецууд

Мичуринска биологическа наукын теорие социалистическэ хүдөө ажахын практикатай нигта холбоотойгоор заахада һурагшад үзэһэн материалаа һайнаар ойлгодог, ойлгоһон юумэеэ бүхөөр хадуудаг байха юм.

Энэ шухала хэрэгтэ Баргажанай аймагай Улюнай дунда һургуулиин директор ехэхэн анхарал хандуулдаг. Эндэхи һурагшад РСФСР-эй габьяата багша Т. М. Малигай хүтэлбэри доро һургуулиингаа дэргэдэхи һуралсалай-туршалгын участокто ехэхэн худэлмэри хэнэ. Тэдэнэр хойто зүгэй шэмэрүүн хүйтэн уларилдашье һаатангүй өөһэдын үрэ жэмэстэ садтай, питомниктой болоо. Энэ сад соонь мүнөө арбузууд, томо эдеэтэй яблоканууд, вишни, малина гэхэ мэтын жэмэсүүд амжалтатайгаар ургуулагдана, тэрэнһээ гадна лимон, виноград хоёрые таригдаад, һайнаар ургажа байна. Хоёрхон жэлэй саада-тээ энэдэ виноград асаргадаһан байгаа. Харин һурагшадай үсэд оролдосотойгоор, энхэргэн дуратайгаар харууһалһанай ашаар мүнөө тэрэ һайнаар сэсэглээд, эдеэлжэ байна. Намартаа виноградай үргаса хуряахамнай гэлдэжэ, һурагшад тэрэнэйгээ хойноһоо ехэ оролдосотойгоор харууһална. Энэ хадаа Баргажанай аймагта анха түрүүшынхеэ виноградай үргаса хуряалга болохонь.

Оройдоо мэнэ һаяхан, 8 жэлэй саада тээ эрхилжэ эхилһэн аад, мүнөө үрэ-жэмэстэ садай ехэхэн ажахытай болоһон тус һургуулиин һурагшад ба бэгшанарай оролдолготон һайшаалтай байна. Тэдэнэр тон ехэ худэлмэри хээ. Гансахан һүүлэй 2 жэл соо һургуулиин хүнбүүд үрэ-жэмэстэ мододой 7.444 эшэнүүдые ургуулжа, аймагайнгаа колхозууд, һургуулинуудые ба эмхи зургаануудта худалдаһан байна.

Эдир мичуринецууд жэл бүри намартаа 150-һаа дээшэ килограмм яблока, ехэхэн хэмжээнэй вишни, малина, ухэр нюдэн гэхэ мэтын жэмэсүүдые хуряана.

Мүн тэдэнэр зүгы үсхэбэрилдэг юм. Һүүлэй жэлнүүдтэ һургуулиин аймагайнгаа колхозууд болон организацинуудта зүгын 100 гаран бүлэ худалдаа.

Мүнөө һурагшад 100 гаран килограмм зүгын тоһо суглуулаад байна.

Һуралсалай туршалгын худэлмэриин һайнаар табижа шадаһанайнгаа түлөө тус һургуули хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаха эрхэтэй болоо. Колхозынгуудай хүнбүүд—эрхим эдир мичуринецууд Коля Плосков, Толя Васильев, Аня Шафикова, Таня Максимова, Гоша Гаськов гэгшэд хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ ошохо кандидадууд болонхой. Эдэ эдир мичуринецууд һургуулияа дүүргээд, бултадаа хүдөө ажахын институтда орожо һураха хүсэлэнтэй.

Тус һургуули һалбаран хүгжэжэ байгаа социалистическэ хүдөө ажахыда эрхим эрдэни кадрнуудые шадамараар бэлэдхэжэ байна.

Н. Мигель.

Футболоор БМАССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн

Июлиин 15-най үдэр Улан-Удын «Динамо» стадион дээрэ БМАССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө «Динамо» ба «Локомотив» (ПВЗ) командануудай футболистнуудай хоорондо эээлжэтэ уулзалга болобо.

Нааданай захалхада хоёр командануудай дунда үсэд тулалдаан болоо, стадионой эээд шадамар бэрхээр комбинаци хэһэнэй һүүлээр Инкеев («Динамо») локомотивэйхидай ворота руу бүмбэгэ сохижо оруулба. Нааданай 20 минута үнгэлжэлжэ байхада «Локомотивай» футболист Шалахов воротада дүтэлөөд, «Динамын» ворота руу нэгэ бүмбэгэ сохижо, тэдэнэй тоонь 1:1 болоһон байна. Тэрэнэй һүүлээр динамаархин заводойхидой ворота тээшэ хэдэ дахин шанга добтолгонуудые хэбэшье, амжалта түйлажа шадаагүй. Мүн заводойхид удаашегүй добтолжо, футболист Кахобский стадионой эээдэй руу холоһоо бүмбэгэ сохижо, оруулаад, нааданай түрүүшын хахад 2:1 гэһэн тоотойгоор дүүрээ.

Амаралтын һүүлээр, нааданай хоёрдохи хахадта футболистнуудай дунда шанга тулалдаан үргэлжэлээ. Нааданай 26-дахи минутада «Динамын» командын вратарь Ильиных гэгшын алдуу гаргаха үедэ «Локомотивай» Балашрев 3-дахи бүмбэгэ стадионой эээдэй ворота руу оруулба. Нааданай хоёрдохи хахадай дүүрэхээ байхада заводойхидой футболист Шалахов дахинаа нэгэ бүмбэгэ динамыхидай ворота руу сохижо оруулба.

Нааданай эсэстэ 4:1 гэһэн тоотойгоор «Локомотивай» футболистнар шүүгээ.

Дурсагдаһан мүрысөөндэ хабаадалсаха зуураа, «Локомотивай» (ПВЗ) команда абажа болохо 12 очкоһоо 12-ые абааэд, түрүүлжэ гарба.

Е. Николаев.

50 мянган километр заһабаригүйгөөр

Улан-Удын мяха-консервын комбинадай автомашинын гараж шэнэ машинануудай дүүрэнхэй. Комбинадай шоферүүд автомашинингаа заһабари хоорондын сагые утадхахын, мөөринүүдынь нарилан гамнахын, ябасыень түргэдхэхын бэ хүсэнь гүйсэд ашаглахын түлөө мүрысэнэ. Энэ мүрысөөнэй ба техническэ гүрим һайнаар сахиһанай ашаар шофер С. Козлов өөрынгөө автомашиные заһабарида оруулангүй 50 мянган километр жолоодобо.

Н. Святогор.

Колхоздо хүүгэдэй ясли нээгдэбэ

Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой правлени колхозойнгоо центр—Намаг тосхондо ба бригадын байдаг Үдэнгэ тосхондо хүүгэдэй яслинуудые нээбэ. Яслинууд тус тустаа 15 хүүгэдые абанхай. Үхибүүд ородэбхисхэрээр, нааданхайнуудаар хангагданхай. Тэдэнэртэ шанар һайнтай эдеэ хоол үгтэнэ.

В. Бадашкеев.

Редактор Б. Ц. ЦЫЖИПОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Ленина 26. Телефоны редактора, секретаря — ..., ... 7-35, отв. секретаря — 3-23. Отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 10-17, пропаганды и переводов — 6-84, культуры и быта, промышленности — 4-52, ... и писем — 11-05. Для междугородных переговоров —

Н—00583. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.